

ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Rond Ronse

in de gemeenten Ronse,

Maarkedal, Kluisbergen en Oudenaarde

bijlage VII. Ontwerp van landbouweffectenrapport

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

DE WERKVENNOOTSCHAP

Vlaanderen
is open ruimte

Landbouweffectenrapport

Rond Ronse

Regio West -2021

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

VLM.be

Uitvoerder:

Vlaamse Landmaatschappij
Regio West
Vestiging Gent
Koningin Maria Hendrikaplein 70 bus 75
9000 Gent
Tel.: 09 244 85 00
www.vlm.be

Opdrachtgever:

De Werkvennootschap NV
Botanic Tower
Sint-Lazaruslaan 4-10
1210 Brussel

info@dwv.vlaanderen
Tel.: 02 793 09 93
www.deWerkvennootschap.vlaanderen

Redactie:

Het landbouweffectenrapport "Rond Ronse"

is opgemaakt door volgend projectteam:

Cecile Bauwens, landbouweconomist
Ben Blancquaert, enquêteur
Ria De Dyn, VLM projectleider Rond Ronse
Ludo Naessens, enquêteur
Bjorn Vanbillemont, projectmedewerker GIS
Johan Vermeer, enquêteur

Coverfoto: Omgeving Hoogbergstraat Kluisbergen, VLM Fotoarchief, 2021

Datum Rapport: Mei 2022

Status/Revisie: Rapportering voorgelegd aan Werkvennootschap

INHOUD

1	Doelstelling landbouweffectenrapport Rond Ronse.....	10
2	Verloop van de opmaak van onderhavig landbouweffectenrapport	10
2.1	Toelichtingen en bevestigingen	10
2.2	Deel 1: onderzoek planalternatieven	11
2.3	Deel 2: evaluatie gekozen alternatief	11
3	Beschrijving betrokken landbouwgebruik in de planalternatieven	12
3.1	Teelten	12
3.2	Vestiging bedrijfszetel betrokken bedrijven	13
3.3	Bedrijfskenmerken	15
3.4	gebruikers betrokken bij planalternatieven	17
4	Landbouwgevoeligheidsanalyse planalternatieven	18
4.1	Doelstelling en werkwijze	18
4.2	Landbouwgevoeligheidsanalyse zoekzone bos	19
4.2.1	Bedrijfsgebonden kenmerken	19
4.2.2	Interactie: relatieve en absolute betrokken oppervlakte	24
4.2.3	Besluit bedrijfsgebonden en interactie parameters	25
4.2.4	Fysische parameters	27
4.2.5	Juridisch- en beleidskader	28
4.3	Landbouwgevoeligheid wegscenario's	29
4.4	Landbouwgevoeligheid fietssnelweg	34
4.5	Landbouwgevoeligheidsanalyse compensatiegebieden	35
5	Beschrijving betrokken landbouw in gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen en gekozen wegalternatief	36
5.1	Percelen	36
5.2	Teelten	36
5.3	Vestiging bedrijfszetel betrokken bedrijven	37
5.4	Oppervlakte per gebruiker	38
5.5	Bedrijfstype van gebruiker	40
6	Landbouwgevoeligheidsanalyse gekozen alternatief voor natura 2000 doelen en gekozen wegalternatief	42
6.1	Bedrijfsgebonden kenmerken	42
6.1.1	Bedrijfsgebouwen/Huiskavel	42
6.1.2	Afstand van bedrijfszetel	43
6.1.3	Bedrijfsomvang	44
6.1.4	Gemiddelde standaardopbrengst bedrijf per ha bedrijfsoppervlakte	44
6.1.5	Ruwvoederbalans	45
6.1.6	Wijkers en blijvers	45
6.1.7	Mestbalans	46
6.1.8	Totale bedrijfsgebonden score	46

6.1.9	Interactie: relatieve en absolute betrokken oppervlakte	47
6.1.10	Besluit bedrijfsgebonden en interactie parameters	49
6.2	Fysische parameters	51
6.3	Juridisch- en beleidskader	52
7	Impact op het landbouwgebruik van het gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen en gekozen wegalternatief	54
8	Flankerend beleid.....	61
8.1	Algemene maatregelen	61
8.1.1	Snelle, eerlijke en duidelijke communicatie	61
8.1.2	Zuinig ruimtegebruik en rechtszekerheid	61
8.1.3	Fasering	62
8.1.4	Inrichting	62
8.2	Maatregelen op bedrijfsniveau	62
8.2.1	Aankoop in der minne	62
8.2.2	Grondenruil als alternatief voor onteigening	62
8.2.3	Onteigening	63
9	Bedrijfsfiches.....	64

LIJST VAN KAARTEN

1. Overzicht project Rond Ronse: projectonderdelen
2. Zoekzone bos: huiskavels
3. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens de afstand kavel tot bedrijfszetel in vogelvlucht
4. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens productieomvang van het bedrijf van de gebruiker
5. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens gemiddelde standaardopbrengst (SO) per ha van het bedrijf van de gebruiker (zonder dieren)
6. Zoekzone bos: percelen ingekleurd ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker
7. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens leeftijd en toekomstperspectief
8. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker
9. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens punten voor absolute en relatieve betrokken oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker
10. Zoekzone bos: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
11. Zoekzone bos: kaveloppervlakte
12. Zoekzone bos: erosie
13. Zoekzone bos: bodemgeschiktheid
14. Zoekzone bos: habitatrictlijngebied
15. Zoekzone bos: VEN
16. Zoekzone bos: ecologisch kwetsbaar blijvend grasland
17. Wegtracé C1(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
18. Wegtracé C2(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
19. Wegtracé G2: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
20. Wegtracé G4(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
21. Wegtracé G5(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
22. Wegtracé I2(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
23. Wegtracé I7(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
24. Wegtracé O1(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
25. Wegtracé O3(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker

26. Wegtracé T1(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
27. Wegtracé T2(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
28. Wegtracé T3(+): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
29. Fietstracé Fase 1: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters
30. Fietstracé SO9 (2 varianten): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
31. Fietstracé S10 (4 varianten): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
32. Fietstracé S11 (2 varianten): percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
33. Fietstracé S12: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
34. Compensatiegebieden: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
35. Gekozen perimeter: gekozen wegalternatief G4+ en gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen
36. Gekozen perimeter: Huiskavels
37. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens de afstand kavel tot bedrijfszetel in vogelvlucht
38. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens productieomvang van het bedrijf van de gebruiker
39. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens gemiddelde standaardopbrengst (SO) per ha van het bedrijf van de gebruiker (zonder dieren)
40. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker
41. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker
42. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens punten voor bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker
43. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens punten voor absolute en relatieve betrokken oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker
44. Gekozen perimeter: percelen ingekleurd volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters van het bedrijf van de gebruiker

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Betrokken oppervlakte in boszoekzone, in de 12 wegsenario's, de compensatiegebieden volgens teelt	13
Tabel 2: Aantal gebruikers, oppervlakte in boszoekzone, in de 12 wegsenario's, de compensatiegebieden en het fietsscenario volgens de gemeente waar de bedrijfszetel is gevestigd	14
Tabel 3: Aantal bedrijven per bedrijfstype betrokken bij het project Rond Ronse, totaal en volgens projectonderdelen.....	15

Tabel 4: Oppervlakte per bedrijfstype betrokken bij het project Rond Ronse, totaal en volgens projectonderdelen.....	16
Tabel 5: Aantal gebruikers volgens aantal projectonderdelen waarbij gebruiker betrokken is.	17
Tabel 6: Aantal gebruikers met gebruik in zoekzone bos en het aantal wegtracés waarbij men is betrokken.	18
Tabel 7: Oppervlakte huiskavel in zoekzone bos en punten toegekend aan deze parameter in de LGA	20
Tabel 8: Afstand van de gebruiksoppervlakte in zoekzone bos tot bedrijfszetel en punten voor deze parameter in de LGA.....	21
Tabel 9: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de productieomvang van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA	21
Tabel 10: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de standaardopbrengst per ha en punten voor deze parameter in de LGA.....	22
Tabel 11: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA	22
Tabel 12: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens toekomstperspectief van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA.....	23
Tabel 13: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA	23
Tabel 14: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de zoekzone bos en punten voor deze parameter in de LGA	24
Tabel 15: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens percentage van de oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de zoekzone bos en punten voor deze parameter in de LGA	24
Tabel 16: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens de som punten voor absolute en relatieve oppervlakte van het bedrijf in de zoekzone bos.	25
Tabel 17: Oppervlakte volgens bedrijfsgevoeligheid (indeling op basis van kwantiel) van het bedrijf van de gebruiker voor verlies van gronden	26
Tabel 18: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van de realisaties van bos in de zoekzone bos voor het bedrijf van de gebruikers	26
Tabel 19: Oppervlakte landbouwgebruik volgens grootte van de kavel.....	27
Tabel 20: Oppervlakte landbouwgebruik volgens erosieklasse	27
Tabel 21: Oppervlakte landbouwgebruik volgens klassen van bodemgeschiktheid.....	28
Tabel 22: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in beschermingszones	28
Tabel 23: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	28
Tabel 24: Oppervlakte ecologisch kwetsbaar grasland (EKGB)	28
Tabel 25: Oppervlakte volgens gewestplanbestemming	29
Tabel 26: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de weg volgens de impact op de landbouwbedrijven.....	32
Tabel 27: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de fietssnelweg volgens de impact op de landbouwbedrijven	34
Tabel 28: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van de realisaties compensaties voor het bedrijf van de gebruikers	35
Tabel 29: Oppervlakte van de verschillende teelten in de Natura 2000 doelen en in het gekozen wegalternatief.	37

Tabel 30: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor Natura 2000 doelen	37
Tabel 31: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor fietssnelweg	38
Tabel 32: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor het wegalternatief gekozen wegalternatief	38
Tabel 33: Aantal gebruikers per klasse van oppervlakte in Natura 2000 doelen, gebruiksoppervlakte in Natura 2000 doelen, totaal en binnen en buiten SBZ	39
Tabel 34: Aantal gebruikers per klasse van oppervlakte in het gekozen wegalternatief en gebruiksoppervlakte in het gekozen wegalternatief.....	40
Tabel 35: Aantal gebruikers per bedrijfstype betrokken bij de Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief	41
Tabel 36: Oppervlakte (ha) per bedrijfstype betrokken bij de Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief	42
Tabel 37: Oppervlakte huiskavel in gekozen perimeter en punten toegekend aan deze parameter in de LGA ..	43
Tabel 38: Afstand van de gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter tot bedrijfszetel en punten voor deze parameter in de LGA.....	43
Tabel 39: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de productieomvang van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA.....	44
Tabel 40: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de standaardopbrengst per ha en punten voor deze parameter in de LGA	44
Tabel 41: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA.....	45
Tabel 42: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens toekomstperspectief van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA.....	45
Tabel 43: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA	46
Tabel 44: Gebruikersoppervlakte volgens bedrijfsgebonden score van het bedrijf van de gebruiker	47
Tabel 45: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de gekozen perimeter en punten voor deze parameter in de LGA	47
Tabel 46: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens percentage van de oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de gekozen perimeter en punten voor deze parameter in de LGA	48
Tabel 47: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens de som punten voor absolute en relatieve oppervlakte van het bedrijf in de gekozen perimeter.....	49
Tabel 48: Oppervlakte volgens bedrijfsgevoeligheid (indeling op basis van kwantiel) van het bedrijf van de gebruiker voor verlies van gronden	50
Tabel 49: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van grondinnames in de gekozen perimeter voor het bedrijf van de gebruikers	50
Tabel 50: Oppervlakte landbouwgebruik volgens grootte van de kavel.....	51
Tabel 51: Oppervlakte landbouwgebruik volgens erosieklasse	51
Tabel 52: Oppervlakte landbouwgebruik volgens klassen van bodemgeschiktheid.....	52
Tabel 53: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in beschermingszones	52
Tabel 54: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	53

Tabel 55: Oppervlakte ecologisch kwetsbaar grasland (EKGB)	53
Tabel 56: Oppervlakte volgens gewestplanbestemming	53
Tabel 57: Oppervlakte volgens thema natuur bemestingsnormen	53
Tabel 58: Aantal gebruikers volgens klassen relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte voor de verschillende projectonderdelen.....	55
Tabel 59: Aantal gebruikers volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.	58
Tabel 60: Oppervlakte (ha) volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.	58
Tabel 61: Gemiddelde oppervlakte volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.	59
Tabel 62: Gemiddelde % van bedrijfsomvang volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.	59
Tabel 63: Gemiddelde bedrijfsomvang op schaal van 1 tot 7 volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.	60
Tabel 64: Percentage hoofdberoepslandbouwers volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.....	60

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Schematisch ontwerp van de wegtracés gebruikt voor het bepalen van de betrokken (landbouw)oppervlakte in deze studie.....	30
Figuur 2: Landbouwgevoeligheid (punten interactie en bedrijfsgebonden parameters) van de verschillende alternatieven van de weg	31
Figuur 3: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de weg volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters	33
Figuur 4: Aantal gebruikers volgens klassen relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte voor de verschillende projectonderdelen.....	56

BIJLAGEN

Blanco enquêteformulier
Blanco perceelregister

1 DOELSTELLING LANDBOUWEEFFECTENRAPPORT ROND RONSE

Vanuit de landbouworganisaties en de landbouwadministratie werd gevraagd een landbouweffectenrapport (LER) op te maken voor het project Rond Ronse. De Werkvennootschap sloot hiervoor een overeenkomst met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) op 11 september 2020.

De doelstellingen van de opmaak van dit landbouweffectenrapport zijn de volgende:

- Gebruikers informeren over het project
- Kennis verzamelen over betrokken land- en tuinbouwbedrijven
- Problematiek inschatten: kwantitatief en kwalitatief
- Impact van alternatieven vergelijken
- Oplossingsmogelijkheden bevragen (o.a. grondenbank)
- Informatie voor bijsturing en verdere realisatie project

VLM kiest dus bij de opmaak van een LER voor een procesmatige aanpak. De VLM beperkt zich niet tot de berekeningen, maar zorgt ook voor overleg, infoavonden, terugkoppeling e.d. met de doelgroepen en met andere betrokkenen. Door deze manier van werken wordt ook meer draagvlak gecreëerd bij zowel de projectuitvoerders als bij de getroffen landbouwers.

Onderhavig LER startte met de gegevens die VLM verzamelt in het kader van het meststoffendecreet. De specifieke bedrijfsgegevens die verzameld worden door de enquêtering van de betrokken landbouwers zijn hierop aanvullend en corrigerend.

Alle gebruikers die gronden gebruiken in het project en bijgevolg een invloed kunnen ondervinden van het project worden betrokken bij het onderzoek. Bij het opmaken van onderhavig LER ligt het accent op betrokken oppervlakte en de bedrijfskenmerken van de gebruikers bij de (bijgestuurde) scenario's van de mobiliteitsoplossingen en bebossingsplannen.

2 VERLOOP VAN DE OPMAAK VAN ONDERHAVIG LANDBOUWEEFFECTENRAPPORT

Onderhavig rapport geeft een overzicht van de werkwijze van VLM in het kader van de opdracht van de Werkvennootschap voor de opmaak van het LER en samenvatting van de landbouwkundige analyses die gedurende het planproces Rond Ronse zijn opgemaakt.

2.1 TOELICHTINGEN EN BEVRAGINGEN

In eerste instantie werden de gebruikers betrokken bij scopingnota 2 uitgenodigd (via brief en mail) op een digitale gesprekstafel op 27 januari 2021 en 5 februari 2021. Alle gebruikers betrokken bij het alternatieven onderzoek van de weginfrastructuur (84 gebruikers), 9 zoekzones voor compensaties

(woonuitbreidingsgebieden, 14 gebruikers) en de zoekzone bos (102 deelgebieden, 100 gebruikers) werden uitgenodigd (Totaal: 150 gebruikers). Op deze gesprekstafels werd een toelichting gegeven over stand van zaken van het project en werd de opmaak van het LER toegelicht.

De gebruikers werden telefonisch gecontacteerd en er werd gevraagd of ze op een vrijwillige basis wensten deel te nemen aan de enquête. Gezien de coronasituatie werden de eerste gesprekken met de gebruikers verdaagd tot maart 2021. Aan de gebruikers werd aangeboden om corona proof in een gemeentelokaal af te spreken voor een gesprek maar alle gebruikers verkozen een huisbezoek.

Half mei 2021 werd scopingnota 3 gepubliceerd. In deze nota werden aangepaste mobiliteitsoplossingen voorgesteld. Hierdoor diende de set van te bevragen gebruikers betrokken bij 12 wegsenario's (81 gebruikers¹) en compensatiegebieden (13 gebruikers) voor de opmaak van het landbouweffectenrapport aangepast te worden. Tevens werd beslist (op vraag van de landbouwsector) ook de fietssnelweg mee te nemen in het LER (25 gebruikers). De definitieve set van te enquêteren gebruikers werd vastgelegd in juni 2021 (160 betrokkenen)².

De bevraging van de gebruikers betrokken bij de fietssnelweg werd opgestart half september 2021. De bevraging werd afgerond half oktober 2021.

Het vertrouwelijke rapport met bedrijfsfiches werd eind oktober 2021 aan de opdrachtgever overgemaakt.

2.2 DEEL 1: ONDERZOEK PLANALTERNATIEVEN

Paralel met de bevraging liep de opmaak van de plannen en het overleg voor bijkomende natuur- en bosgebieden verder en werd onderzoek gevoerd naar het meest wenselijke alternatief voor de weg. Daarom werden landbouwgevoeligheidsanalyses uitgevoerd. Deze dienden als input voor de opmaak van het gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief. In deel 1 werden de landbouwgevoeligheidsanalyses waarin

- de percelen binnen de boszoekzones werden vergeleken,
- de 12 scenario's voor de weg werden vergeleken,
- de percelen binnen de woonuitbreidingsgebieden werden vergeleken
- de 9 scenario's van de fietssnelweg werden vergeleken.

Dit eerste deel van het landbouweffectenrapport werd in oktober 2021 aan de Werkvennootschap overgemaakt. De kaarten 1 tot 34 en de tabellen 1 tot 28 maakten deel uit van dit deelrapport.

2.3 DEEL 2: EVALUATIE GEKOZEN ALTERNATIEF

1 Ook het Agentschap Natuur en Bos registreert landbouwpercelen en is meegenomen in de dataset (tenzij anders vermeld)

2 Alle gebruikers die gronden binnen de projectperimeter gebruiken werden bevragd, ook de Waalse gebruikers (zie Tabel 32: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor het wegalternatief)

Begin april 2022 werd duidelijk dat het planteam op basis van het tot op dan gevoerde onderzoek verder zou werken naar een concreet voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan op basis van het plusalternatief G4 (centrale boortunnel) en het uitgewerkt scenario Natura 2000-doelen, in functie van de organisatie van een plenaire vergadering (www.rondronse.be/procesdocumenten (Mededeling aan de Vlaamse Regering)).

Het planteam leverde een perimeter aan waarbinnen alle voor de realisatie van dit gekozen wegalternatief noodzakelijke gronden waren opgenomen (incl. compensaties).

In deel 2 is een landbouwgevoeligheidsanalyse gemaakt voor gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen (in dit rapport verder gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen of Natura 2000 doelen genoemd) en het gekozen wegalternatief plusalternatief G4 (in dit rapport gekozen wegalternatief genoemd) samen.

De resultaten uit de landbouwgevoeligheidsanalyses werden aangevuld met de resultaten van de bevraging.

Dit tweede deel van het landbouweffectenrapport werd in april 2022 aan de Werkvennootschap overgemaakt. De kaarten 35 tot 44 en de tabellen 29 tot 64 maakten deel uit van dit deelrapport.

3 BESCHRIJVING BETROKKEN LANDBOUWGEBRUIK IN DE PLANALTERNATIEVEN

3.1 TEELTEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de oppervlakte van de percelen betrokken bij bos, weg en compensaties. In de zoekzones bos is het gebruik meestal grasland (circa 72 %). Opvallend is de oppervlakte hoogstamboomgaard in de zoekzone bos. Onder de wegtracés is het percentage grasland slechts 40 %. In de compensatiegebieden is het percentage grasland nog kleiner.

Uit de tabel blijkt ook dat in de mogelijke wegtracés wel gebouwen aanwezig zijn: het betreft 6 bedrijfszetels die geheel of gedeeltelijk binnen de 200 m zone van een mogelijk wegtracé vallen.

In de andere deelprojecten zijn geen gebouwen aanwezig maar liggen de gebouwen aan de rand.

Tabel 1: Betrokken oppervlakte in boszoekzone, in de 12 wegsenario's, de compensatiegebieden volgens teelt

Teelt	Oppervlakte landbouwgebruik (ha) in		
	Boszoekzone	12 wegsenario's	Compensatiegebieden
Aardappelen	11	158	1
Grasklaver	10	6	0
Grasland	270	521	5
Groenten - industrie	5	0	0
Groenten - vers	0	0	0
Korrelmaïs	8	30	2
Meerjarige fruitteelten hoogstam	4	0	0
Meerjarige luzerne	0	10	0
Silomaïs	23	278	7
Suikerbieten	9	84	1
Vezelvlas	0	0	0
Voederbieten	2	9	0
Zaaizaad grassen	3	0	0
Gebouwen	0	5	0
Andere	6	6	0
Granen	26	185	12
Tuinbouw	0	0	0
Eindtotaal³	377	1292	28

3.2 VESTIGING BEDRIJFSZETEL BETROKKEN BEDRIJVEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal gebruikers op 31 mei 2020 volgens de gemeente waarin de bedrijfszetel is gevestigd. De meeste betrokken gebruikers komen uit Maarkedal, Kluisbergen en Ronse. De grootste oppervlakte in de boszoekzone wordt gebruikt door gebruikers uit dezelfde gemeenten: Kluisbergen (37 %), Maarkedal (20 %) en Ronse (15 %). Bij de wegsenario's ligt het accent meer op gebruikers uit Ronse, Frasnes-Les-Anvaing en Maarkedal. Eenzelfde patroon voor de gebruikers in de compensatiegebieden. De gebruikers betrokken bij de fietssnelweg zijn allen gevestigd in Maarkedal.

³ De oppervlakte kan afwijken van de som van de oppervlakte van de bedrijven omdat per jaar meerdere teelten kunnen voorkomen. In de berekeningen van de oppervlakte per bedrijf wordt enkel het gebruik op 31 mei 2020 in rekening gebracht. In de tabel is ook de oppervlakte van 1 bedrijf met laattijdige aangifte nog niet opgenomen. Dit zal nauwelijks invloed hebben op de conclusie.

Tabel 2: Aantal gebruikers, oppervlakte in boszoekzone, in de 12 wegscenario's, de compensatiegebieden en het fietsscenario volgens de gemeente waar de bedrijfszetel is gevestigd

Gemeente	Aantal gebruikers	Oppervlakte ⁴ landbouwgebruik (ha) in			
		Bos-zoekzone	12 wegscenario's	Compensatiegebieden	Fiets-scenario's
BEDRIJF OPGESTART NA 2018	4		68	0,0	0,0
ANZEGEM	5	7	4	0,0	0,0
ATH	1	█	0	0,0	0,0
AVELGEM	1	█	0	0,0	0,0
CELLES	1	█	0	0,0	0,0
DE PINTE	1	█	0	0,0	0,0
DEINZE	1	0	0	0,0	0,0
ELLEZELLES	2	10	1	0,0	0,0
FRASNES-LEZ-ANVAING	9	0	255	5,8	0,0
HOREBEKE	1	█	█	0,0	0,0
KLUISBERGEN	30	140	51	0,0	0,0
KRUISEM	1	0	█	0,0	0,0
LESSINES	1	0	█	0,0	0,0
LIERDE	1	0	0	█	0,0
LOKEREN	1	█	0	0,0	0,0
MAARKEDAL	44	76	218	8,3	12,4
MONT-DE-L'ENCLUS	2	2	13	0,0	0,0
OUDENAARDE	12	36	9	0,0	0,1
PECQ	1	0	█	█	0,0
RONSE	30	55	500	9,7	0,5
SILLY	1	0	0	0,0	0,0
WAREGEM	1	█	0	0,0	0,0
WAVRE	1	█	0	0,0	0,0
WORTEGEM-PETEGEM	7	█	█	█	█
ZWEVEGEM	1	█	0	0,0	0,0
Eindtotaal	160	379	1211	28,2	13,6⁵

In bovenstaande tabel zijn sommige oppervlakte gezwart omwille van privacy redenen.

3.3 BEDRIJFSKENMERKEN

Tabel 3: Aantal bedrijven per bedrijfstype betrokken bij het project Rond Ronse, totaal en volgens projectonderdelen

Bedrijfstype	Aantal gebruikers				
	Totaal	Bos- zoekzone	Weg- scenario's	Compensatie- gebieden	Fiets- snelweg
Bedrijf opgestart na 2018	4		4		
bedrijf met combinaties van gewassen	2	2			
bedrijf met combinaties van gewassen en veeteelt	21	14	10	2	3
bedrijf met combinaties van melk- en vleesvee	22	18	14	2	5
bedrijf met combinaties van veeteelt	2	2			
gespecialiseerd akkerbouwbedrijf	14	6	7	2	2
gespecialiseerd graasdierbedrijf met paarden, schapen, geiten of andere graasdieren	2	2	1		1
gespecialiseerd melkveebedrijf	12	9	5	4	1
gespecialiseerd pluimveebedrijf	1	1	1		
gespecialiseerd varkensbedrijf	7	5	5		2
gespecialiseerd vleesveebedrijf	28	19	11	1	5
klein bedrijf	43	21	23	2	5
landbouwnummer zonder productie	2	1			1
Eindtotaal	160	100	81	13	25

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van het bedrijfstype van de betrokken landbouwbedrijven. Ruim een kwart van de betrokken bedrijven zijn kleine bedrijven. De gespecialiseerde vleesveebedrijven en

⁴ Oppervlakten zijn berekend tot op m² maar zijn hier afgerond weergegeven, het eindtotaal is pas afgerond na de optelling.

⁵ Let op: dit is de som van alle scenario's.

akkerbouwbedrijven komen ook vaak voor, naast de gemengde bedrijven met gewassen en veeteelt en melk- en vleesveebedrijven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bedrijfstype van de betrokken landbouwbedrijven maar dan met de betrokken oppervlakte. Hieruit komt een andere conclusie dan als men alleen aantallen bekijkt. Ruim een kwart van de betrokken bedrijven zijn kleine bedrijven maar ze gebruiken slechts 15 % van de oppervlakte, iets meer in de compensatiegebieden. Bij de fietsnelweg zijn de bedrijven meer de gespecialiseerde vleesveebedrijven. Bij de boszoekzone eerder bedrijven met rundvee (melkvee, vleesvee), bij de weg iets meer akkerbouw.

Tabel 4: Oppervlakte per bedrijfstype betrokken bij het project Rond Ronse, totaal en volgens projectonderdelen

Bedrijfstype	Oppervlakte landbouwgebruik ⁶				
	Totaal	Bos- zoekzone	Weg- scenario's	Compensatie- gebieden	Fiets- snelweg
gegevens ontbreken	68	0	68	0	0
bedrijf met combinaties van gewassen	9	9	0	0	0
bedrijf met combinaties van gewassen en veeteelt	168	65	94	7	1
bedrijf met combinaties van melk- en vleesvee	398	110	284	3	1
bedrijf met combinaties van veeteelt	3	3	0	0	0
gespecialiseerd akkerbouwbedrijf	306	25	277	4	1
gespecialiseerd graasdierbedrijf met paarden, schapen, geiten of andere graasdieren	5	3	1	0	1
gespecialiseerd melkveebedrijf	99	33	58	8	0
gespecialiseerd pluimveebedrijf	4	2	1	0	0
gespecialiseerd varkensbedrijf	41	20	19	0	2
gespecialiseerd vleesveebedrijf	273	65	202	1	5
klein bedrijf	258	44	206	6	2
landbouwnummer zonder productie	2	1	0	0	1
Eindtotaal	1632	379	1211	28	14

⁶ Oppervlakten zijn berekend tot op m² maar zijn hier afgerond weergegeven, het eindtotaal is pas afgerond na de optelling.

3.4 GEBRUIKERS BETROKKEN BIJ PLANALTERNATIEVEN

Veel gebruikers zijn bij verschillende projectonderdelen betrokken. Kaart 1 geeft een overzicht van de projectonderdelen en de onderzochte planalternatieven.

Tabel 5: Aantal gebruikers volgens aantal projectonderdelen waarbij gebruiker betrokken is.

	Aantal projectonderdelen waarbij gebruiker is betrokken			
	1	2	3	4
Aantal Gebruikers	111	40	8	1

Het aantal gebruikers dat bij 1 projectonderdeel is betrokken is 111. Circa 30 % van de gebruikers is betrokken bij meerdere projectonderdelen.

Het aantal betrokken gebruikers volgens de verschillende projectonderdelen is:

- bos: 62 gebruikers
- weg: 34 gebruikers
- compensaties: 2 gebruikers
- fietssnelweg: 13 gebruikers
- bos + weg: 28 gebruikers
- bos + fietssnelweg: 2 gebruikers
- weg + fietssnelweg: 2 gebruikers
- weg + compensaties: 8 gebruikers
- weg + fietssnelweg + compensaties: 1 gebruiker
- bos + weg + fietssnelweg: 6 gebruikers
- bos + weg + compensaties: 1 gebruiker
- bos + weg + fietssnelweg + compensaties: 1 gebruiker

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal gebruikers voor de verschillende wegsenarior's. Amper 23 % van de gebruikers is bij 1 wegsenarior betrokken, bijna 30 % van de gebruikers zijn bij alle 12 van de wegsenarior's betrokken. De cumulatie van alle gronden betrokken bij de wegtracés gebruiken om de impact van het project te berekenen zou een te grote overschatting zijn. Immers 'slechts' 1 wegsenarior zal worden gerealiseerd.

Exact 64 gebruikers betrokken bij bos zijn niet betrokken bij een wegsenarior. Acht gebruikers betrokken bij het bebouwingsscenarior zijn betrokken bij 12 wegsenarior's.

Tabel 6: Aantal gebruikers met gebruik in zoekzone bos en het aantal wegtracés waarbij men is betrokken.

Aantal gebruikers	Aantal wegtracés waarbij gebruiker is betrokken												Eindtotaal
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	
Niet betrokken bij bos	15	11	2	1	1	4	1	1	2	4	2	16	60
Wel betrokken bij bos	64	8	1	0	4	4	2		6	1	2	8	100
Eindtotaal	79	19	3	1	5	8	3	1	8	5	4	24	160

4 LANDBOUWGEVOELIGHEIDSANALYSE PLANALTERNATIEVEN

4.1 DOELSTELLING EN WERKWIJZE

In bovenstaand hoofdstuk werd het procesverloop van de opmaak van huidig landbouweffectenrapport beschreven. VLM maakte een landbouwgevoeligheidsanalyse (verder LGA genoemd) op om scenario's te vergelijken. Hierbij wordt ofwel de impact berekend van de oppervlakte binnen de zoekzone bos ofwel de oppervlakte in een scenario van de weg ofwel de oppervlakte in een compensatiegebied ofwel de oppervlakte in een scenario van de fietssnelweg.

De LGA is een desktopstudie waarin de waarde of het belang van een perceel voor de landbouwsector wordt aangegeven. Een LGA wordt opgemaakt wanneer keuzes moeten gemaakt worden over de locatie van een plan of project. Een LGA detecteert ook mogelijke knelpunten voor landbouw. LGA geeft aan hoe belangrijk gronden zijn voor landbouwbedrijf (bedrijfsgebonden parameters) en voor de landbouwsector (andere parameters). De waarden maken vergelijking tussen percelen en scenario's mogelijk. Een LGA verschaft informatie om onderbouwde beslissingen te nemen. Zoals hoger gesteld wordt in dit rapport gefocust op de interactie en bedrijfsgebonden parameters.

De LGA werd ontwikkeld binnen de VLM en maakt gebruik van een 'multi criteria analyse' als evaluatiemethode: verschillende criteria die een invloed hebben op de waarde van een perceel voor een landbouwbedrijf krijgen een score en een gewicht en worden vervolgens (gegroepeerd) opgeteld. De gewichten en criteria werden in verschillende fora besproken en gevalideerd⁷. VLM bouwde een applicatie waar de berekeningen kunnen worden uitgevoerd voor verschillende scenario's.

In juni 2021 werden 24 LGA's uitgevoerd. De zoekzone bos werd in één LGA onderzocht: op die manier kunnen de percelen binnen de zoekzone onderling worden vergeleken wat betreft puntscore voor landbouw. De knelpunten zijn zichtbaar gemaakt. Voor ieder wegscenario werd een afzonderlijke LGA opgemaakt: in totaal dus 12 LGA's. Hierdoor kunnen de verschillende scenario's met elkaar worden afgewogen. Voor de zoekzones

⁷ Kerselaers, E. (Juli 2008). Afwegingskader voor planning van landbouwruimte. Handleiding. ILVO Eenheid L&M, 81 p.

voor compensaties werd 1 LGA gemaakt. Voor de fietssnelweg werd voor elk alternatief een LGA opgemaakt: in totaal werden dus 10 LGA's voor de fietssnelweg uitgevoerd.

Omdat de vorm van landbouwpercelen niet overeenstemt met de vorm van sommige gebiedskenmerken wordt met rasters gewerkt. Het projectgebied wordt ingedeeld in rasters 10 x 10 m en aan die rasters worden punten toegekend. De oppervlakte in onderstaande statistiek kan daarom (licht) afwijken van de som van het landbouwgebruik in vorig hoofdstukken.

De beschouwde parameters die de landbouwgevoeligheid van het bedrijf van betrokken gebruikers beschrijven zijn:

- Bedrijfszetel in gebied
- Huiskavel
- Afstand tot perceel
- Grootte bedrijf en leeftijd
- Gemiddelde standaardopbrengst per ha
- Productieomvang
- Ruwvoederbalans
- Mestbalans

Globale impact project/scenario's is afhankelijk van:

- Betrokken oppervlakte per gebruiker
- Relatieve oppervlakte per gebruiker

In de LGA de interactie genoemd.

De parameters krijgen een score van 0 tot 10:

- 0: weinig belangrijk/gevolgen voor impact
- 10: grote impact door deze parameter

In onderstaande paragrafen staan de punten telkens vermeld naast de in klassen ingedeelde parameters.

De resultaten zijn in onderstaande paragrafen beschreven.

Op de kaarten in bijlage zijn de percelen ingekleurd volgens de punten van de verschillende parameters en/of de geaggregeerde score voor interactie en bedrijfsgebonden parameters.

4.2 LANDBOUWGEVOELIGHEIDSANALYSE ZOEKZONE BOS

4.2.1 Bedrijfsgebonden kenmerken

4.2.1.1 Bedrijfsgebouwen/Huiskavel

Percelen waarop bedrijfsgebouwen aanwezig zijn, zijn uiteraard van groot belang voor een land- of tuinbouwbedrijf. Het perceel waarop de bedrijfsgebouwen staan (en de agrarische ruimte eromheen) moet ook voldoende groot zijn om tegemoet te komen aan toekomstige uitbreidingen of aanpassingen aan nieuwe noden (bijvoorbeeld aanleg waterreservoir of mestopslag).

Ook de percelen die een hoeve omringen zijn meestal onvervangbaar, ze moeten zoveel mogelijk worden gevrijwaard. Deze percelen, in landbouwtermen de huiskavel genoemd, zijn de aaneengesloten gronden bij de bedrijfsgebouwen/hoeve. In de LGA werd rond de percelen (niet noodzakelijk weiden) een buffer 1,5 m in rekening gebracht en alle percelen die dan aan elkaar palen worden beschouwd als huiskavel.

Tabel 7: Oppervlakte huiskavel in zoekzone bos en punten toegekend aan deze parameter in de LGA

HUISKAVEL		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen huiskavel	339,85	0
Huiskavel ⁸	48,95	10

Zeer belangrijk voor melkveebedrijven: de koeien moeten immers naar de weide en 2 maal per dag naar de stal om gemolken te worden. Voor melkkoeien wordt gerekend dat per 4 koeien 1 ha dient beschikbaar te zijn. Kaart 2 geeft een overzicht.

⁸ De LGA werkt met de gebruikersgegevens. Circa 7,5 ha huiskavel is recent aangekocht van een gebruiker die zijn activiteiten stopzet.

4.2.1.2 Afstand van bedrijfszetel

Tabel 8: Afstand van de gebruiksoppervlakte in zoekzone bos tot bedrijfszetel en punten voor deze parameter in de LGA

AFSTAND		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
> 3 km	156,26	0
2 - 3 km	11,22	2
1 - 2 km	47,51	3
500 - 1000 m	63,85	4
200 - 500 m	78,23	5
100 - 200 m	21,87	6
50 - 100 m	9,65	7
≤ 50 m	0,21	10

Ook de afstand van de percelen tot de bedrijfszetel speelt een belangrijke rol. Hoe dichterbij het bedrijf gelegen zijn, hoe gemakkelijker het transport tussen het bedrijf en het perceel, de gewascontrole en het toezicht op het vee. Hoe dichterbij het perceel bij het bedrijf ligt, hoe hoger de landbouwkundige waarde⁹.

Circa 45 % van de gronden ligt op minder dan 1 km van de bedrijfszetel (in vogelvlucht). Kaart 3 geeft een overzicht.

4.2.1.3 Bedrijfsomvang

De bedrijfsomvang van het bedrijf geeft een aanwijzing of het om professionele landbouw gaat al dan niet in hoofdberoep. De parameter productieomvang van de bedrijven wordt in rekening gebracht. Deze wordt berekend aan de hand van het bruto standaard saldo (BSS) van het bedrijf. Er wordt van uitgegaan dat de bedrijven, die momenteel onvoldoende productieomvang hebben weinig kwetsbaar zijn omdat ze wellicht niet de (enige) inkomensbron van de bedrijfsleider zijn. Kaart 4 geeft een overzicht.

Tabel 9: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de productieomvang van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

PRODUCTIEOMVANG		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
Geen landbouw	9,16	0
Zeer klein	33,67	1
Klein	47,97	3
Groter	298	10

⁹ De puntenscore kent daarom een sprong tussen 50 en 100 m.

4.2.1.4 Gemiddelde standaardopbrengst bedrijf per ha bedrijfsoppervlakte

Tabel 10: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de standaardopbrengst per ha en punten voor deze parameter in de LGA

GEMIDDELDE STANDAARDOPBRENGST PER HA		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen landbouwperceel	9,16	0
0 - 900 €/ha	59,9	2
900 - 1800 €/ha	270,15	4
1800 - 4000 €/ha	37,5	6
4000 - 9000 €/ha	9,35	8
> 9000 €/ha	2,74	9

De standaardopbrengst (SO) gesommeerd per bedrijf per ha gebruiksoppervlakte toont aan dat er slechts beperkte oppervlakte wordt gebruikt door bedrijven¹⁰ met intensieve teelten. De impact van grondinname is het grootst bij bedrijven met intensieve teelten. Kaart 5 geeft een overzicht.

4.2.1.5 Ruwvoederbalans

Tabel 11: Gebruiksoppervlakte in zoekzone bos volgens de ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

RUWVOEDER		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen landbouwperceel	9,16	0
> 170% of geen behoefte	146,85	1
130 -170%: overschot aan ruwvoeder	52,88	3
≤ 80%: tekort aan ruwvoeder	13,31	6
80 - 130%: rond evenwicht	166,60	10

De ruwvoederbalans geeft aan of het bedrijf heel sterk afhankelijk is van de eigen ruwvoederproductie. Men zou kunnen stellen dat bedrijven die rond het evenwicht balanceren de grootste indirecte effecten van een grondinname zullen voelen. Ze verliezen immers het voeder voor hun dieren. Kaart 6 geeft een overzicht.

¹⁰ Fruitteelt heeft bijvoorbeeld een standaardopbrengst van > 9.000 euro per ha. In deze berekeningen wordt de totale standaardopbrengst (voor teelten, niet van dieren) gedeeld door het aantal ha bedrijfsoppervlakte. In het voorkomend geval dat nog andere teelten met minder hoge standaardopbrengst op het bedrijf voorkomen is het gemiddelde dus (iets) lager.

4.2.1.6 Wijkers en blijvers

Tabel 12: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens toekomstperspectief van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

WIJKERS EN BLIJVERS		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen gegevens	9,16	0
geen leeftijd gegevens of vennootschap	90,37	7
> 55 jaar, geen blijver	26,82	1
> 55 jaar, misschien blijver	22,75	5
> 55 jaar, wellicht blijver	128,51	8
40 - 55 jaar	108,65	9
≤ 40 jaar	2,54	10

Een theoretische berekening van wijkers en blijvers levert de cijfers in bovenstaande tabel. Uit deze gegevens blijkt dat circa 1/3 van de zoekzone bos in gebruik is bij gebruikers jonger dan 55 jaar. Wellicht zijn er ook nog bij de ontbrekende gegevens nog een aantal jongere bedrijfsleiders. Slechts van een zeer beperkte oppervlakte (13 %) bestaat het vermoeden dat de landbouwactiviteit op het bedrijf uitbollend is¹¹. Kaart 7 geeft een overzicht.

4.2.1.7 Mestbalans

Ook de mestbalans op bedrijfsniveau speelt meestal een rol om het belang van de landbouwgrond op bedrijfsniveau te kennen. In deze regio blijkt dit niet het grootste issue te zijn. Kaart 8 geeft een overzicht.

Tabel 13: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

MESTBALANS		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen gegevens	9,16	0
< 10 ha tekort of >25 ha ruimte	187,32	1
10 tot 25 ha ruimte	48,85	3
5 tot 10 ha ruimte	21,11	5
10 tot 5 ha tekort	27,74	6
2 tot 5 ha ruimte	12,82	7
5 tot 2 ha tekort	40,15	8
0 tot 2 ha ruimte	7,63	9
2 tot 0 ha tekort	34,02	10

¹¹ > 55 jaar en geen blijver of misschien blijver

4.2.2 Interactie: relatieve en absolute betrokken oppervlakte

De afhankelijkheid van een bedrijf van de grond hangt af van de absolute en relatieve oppervlakte gelegen in de zoekzone bos.

De absolute oppervlakte gelegen in de zoekzone bos is een indicator voor de impact op een landbouwbedrijf. Circa 64 % van de oppervlakte is in gebruik bij bedrijven met > 4 ha in de zoekzone, bij 45 % van de bedrijven gaat het over meer dan 8 ha. Voor een gemiddeld Vlaams landbouwbedrijf is dit een grote impact.

Tabel 14: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de zoekzone bos en punten voor deze parameter in de LGA

ABSOLUTE OPPERVLAKTE		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
≤ 0,5 ha	1,87	1
0,5 - 1 ha	28,54	2
1 - 2 ha	39	3
2 - 4 ha	69,12	5
4 - 8 ha	75,87	7
8 - 16 ha	174,53	8

De relatieve oppervlakte gelegen in de zoekzone bos is eveneens een belangrijke indicator voor de impact. Bij circa ¼ van de oppervlakte van de zoekzone bos gaat het over meer dan 30 % van de bedrijfsoppervlakte. Bij circa 40 % van de oppervlakte van de zoekzone bos gaat het over meer dan 20 % van de bedrijfsoppervlakte. Dit impliceert een behoorlijke impact voor een gemiddeld Vlaams landbouwbedrijf.

Tabel 15: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens percentage van de oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de zoekzone bos en punten voor deze parameter in de LGA

RELATIEVE OPPERVLAKTE		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
≤ 5 %	69,64	1
5 - 10 %	46,41	2
10 - 20 %	112,97	3
20 - 30 %	64,27	5
30 - 40 %	55,55	7
40 - 60 %	17,76	8
60 - 80 %	20,17	9
> 80 %	2,16	10

De absolute oppervlakte per bedrijf gecombineerd op de relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte geeft een ranking van de afhankelijkheid van de zoekzone bos. Algemeen wordt aangenomen als meer dan 10 ‘punten’ worden gescoord er een afhankelijkheid is waarbij er impact op het bedrijf zal zijn bij een volledige onttrekking van de gronden¹².

Tabel 16: Gebruikersoppervlakte in zoekzone bos volgens de som punten voor absolute en relatieve oppervlakte van het bedrijf in de zoekzone bos.

INTERACTIE VAN BEDRIJF	
Som van punten voor absolute en relatieve oppervlakte	Oppervlakte (ha)
2	1,45
3	17,12
4	19,06
5	16,9
6	32,86
7	6,77
8	25,4
9	18,09
10	32,96
11	66,89
12	15,54
13	58,5
14	10,34
15	49,83
16	17,22

Kaart 9 geeft een overzicht.

4.2.3 Besluit bedrijfsgebonden en interactie parameters

Onderstaande tabel geeft de landbouwgevoeligheid weer op basis van interactie en bedrijfsgebonden kenmerken van de gebruiker van de zoekzone bos. Een evaluatie op basis van de verschillende bedrijfsparameters en de interactie met de zoekzone bos maakt het mogelijk de gevoeligheid van de grondinname op verschillende locaties te vergelijken.

¹² 10 punten komt overeen met 2- 4 ha en minimaal 20 - 30 % van de bedrijfsoppervlakte.

Tabel 17: Oppervlakte volgens bedrijfsgevoeligheid (indeling op basis van kwantiel) van het bedrijf van de gebruiker voor verlies van gronden

BEDRIJFSGEVOELIGHEID		
Vergelijkende waarden, verdeling kwantiel	Som van Oppervlakte (ha)	Gemiddelde Punten
2 – 29: laagste gevoeligheid	47	15
30 – 34	44	32
35 – 39	54	37
40 – 42	47	41
43 – 47	65	45
48 – 50	43	49
51 – 52	36	52
53 – 59	29	56
60 – 77: hoogste gevoeligheid	23	69
Eindtotaal/gemiddelde punten	389	36

Het is moeilijk om absolute uitspraken te doen over de bedrijfsimpact. Echter als bedrijven weinig punten scoren op gevoeligheid is de impact wellicht ook miniem en als ze hoog scoren dan is de impact groot. Op 10 parameters¹³ is de maximumscore 100, de minimumscore 2. Onderstaande tabel geeft een overzicht dat met de nodige voorzichtigheid dient te worden geïnterpreteerd. Kaart 10 geeft een overzicht.

Tabel 18: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van de realisaties van bos in de zoekzone bos voor het bedrijf van de gebruikers

BEDRIJFSIMPACT		
Punten (vast interval)	Impact	Som van Oppervlakte (ha)
< 11	Miniem	4
11 – 21	Zeër klein	15
21 – 31	Klein	30
31 – 41	Minder klein	114
41 - 51	Gemiddeld	138
51 - 61	Groot	66
61 – 71	Zeër Groot	15
> 71	Extreem groot	6
Totaal aantal punten		16469
Gemiddelde punten		42,36

¹³ Bij berekening wordt ook nagegaan of de bedrijfszetel in het projectgebied ligt. Er ligt geen enkele bedrijfszetel in projectgebied.

4.2.4 Fysische parameters

De huidige fysische omstandigheden zijn belangrijk voor de huidige mogelijkheden/waarde van (landbouw)grond voor de betrokken bedrijven en de landbouwsector.

De kaveloppervlakte geeft een indicatie van de rendabiliteit waarmee de grond kan worden gebruikt. Voor het bewerken van kleinere kavels zijn immers meer investeringen in tijd en middelen nodig dan voor grotere kavels. In vergelijking met de rest van Vlaanderen is de kavelgrootte hier behoorlijk groot (gemiddelde Vlaanderen rond 1,5 ha). Kaart 11 geeft een overzicht.

Tabel 19: Oppervlakte landbouwgebruik volgens grootte van de kavel

KAVELOPPERVLAKTE	
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)
geen landbouwperceel	9,16
kavel \leq 0,5 ha	7,15
kavel 0,5 - 1 ha	32,9
kavel 1 - 1,5 ha	35,52
kavel 1,5 - 2 ha	29,64
kavel 2 - 3 ha	77,02
kavel > 3ha	197,41

Erosie is een issue. Circa 60 % van de gronden in de zoekzones bebossing zijn zeer hoog erosiegevoelig. Nog een 27 % is hoog erosiegevoelig. Kaart 12 geeft een overzicht.

Tabel 20: Oppervlakte landbouwgebruik volgens erosieklasse

EROSIE	
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)
zeer hoog	234,36
Hoog	103,85
medium	22,73
laag	11,89
weinig tot niet; andere; geen data	15,97

De bodemgeschiktheid op een schaal van 0 (weinig geschikt) – 10 (zeer geschikt) voor landbouw toont duidelijk dat de bodem hier vruchtbaar is. Kaart 13 geeft een overzicht.

Tabel 21: Oppervlakte landbouwgebruik volgens klassen van bodemgeschiktheid

BODEMGESCHIKTHEID	
klassen	Oppervlakte (ha)
0 - 0,5	19,48
3,5 - 4,5	0,42
5,5 - 6,5	5,28
6,5 - 7,5	50,65
7,5 - 8,5	82,92
8,5 - 9,5	23,26
9,5 - 10	206,92

4.2.5 Juridisch- en beleidskader

Het huidige juridisch- en beleidskader is van belang de huidige mogelijkheden/waarde van (landbouw)grond voor de betrokken bedrijven en de landbouwsector. Hieronder worden kort enkele locatiegeboden juridische en beleidsmatige aspecten belicht.

De ligging in habitatrictlijngebied (kaart 14) en VEN gebied (kaart 15) of aanduiding als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKGB) (kaart 16) wordt negatief gepercipieerd voor landbouw.

Tabel 22: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in beschermingszones

LIGGING	Oppervlakte (ha)
in Habitatrictlijngebied	323,29
buiten speciale beschermingszones	65,51

Tabel 23: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

LIGGING	Oppervlakte (ha)
in VEN	109,25
buiten VEN	279,55

Tabel 24: Oppervlakte ecologisch kwetsbaar grasland (EKGB)

LIGGING	Oppervlakte (ha)
EKGB	64,34
geen EKGB	324,46

Tabel 25: Oppervlakte volgens gewestplanbestemming

GEWESTPLANBESTEMMING	Score	Oppervlakte (ha)
niet-agrarisch gebied met beperking voor landbouw	1	111
niet-agrarisch gebied zonder beperking voor landbouw	3	3
andere agrarische gebieden (0901- 0916/BAG)	7	253
agrarisch gebied volgens gewestplan (0900)	9	1
Herbevestigd Agrarisch Gebied	10	21

De parameters krijgen een score van 0 tot 10:

- 0: weinig belangrijk/gevolgen voor impact
- 10: grote impact door deze parameter

4.3 LANDBOUWGEVOELIGHEID WEGSCENARIO'S

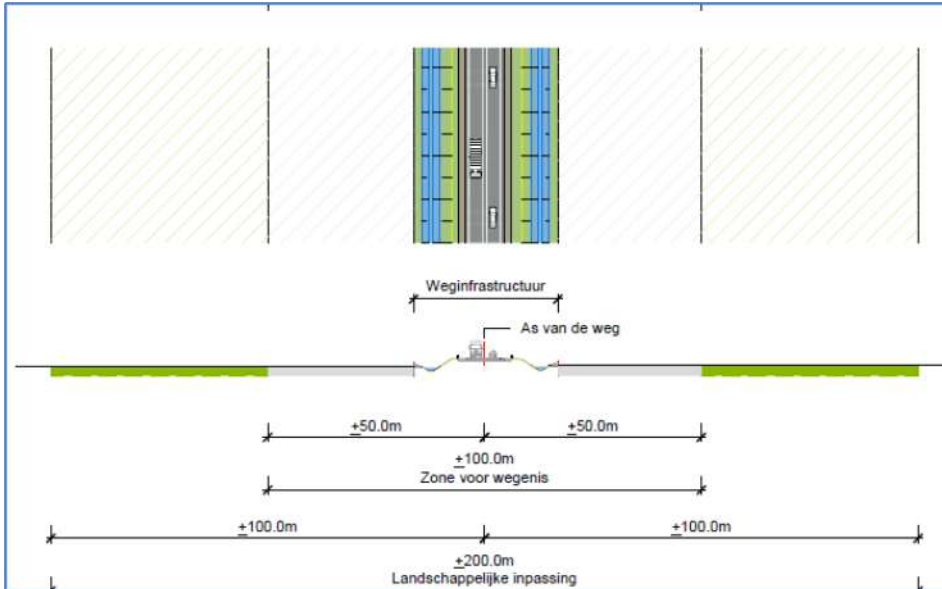
Om de verschillende wegscenarios gelijkwaardig met elkaar te vergelijken werden voor de verschillende voorstellen tracés ook LGA's berekend op een analoge manier als hierboven beschreven. Hierbij werd een steeds dwarsprofiel van 200 m gehanteerd. Op die manier werd de maximale oppervlakte berekend van de mogelijke impact voor het (landbouw)gebruik.

De basialternatieven werden binnen deze oppervlakte ontworpen. De as van de weg en de zone voor de wegenis is smaller dan 200 m. Deze breedte moet beschouwd worden als de zone waarbinnen de weg zal komen te liggen. De Werkvennootschap stelde dat dit de worst case is maar op die manier worden ook eventuele omliggende gebruikers meegenomen in het onderzoek.

De zogenaamde plusalternatieven, die werden ontworpen als milderingen ten opzichte van de basialternatieven, liggen eveneens binnen deze maximale perimeter en werden aldus mee onderzocht.

Dit LGA is gebaseerd op gebruikersgegevens. Percelen door het Vlaamse Gewest aangekocht in het kader plannen m.b.t. de N60 in het verleden en nu in gratis gebruik bij landbouwers werden niet uitgesloten.

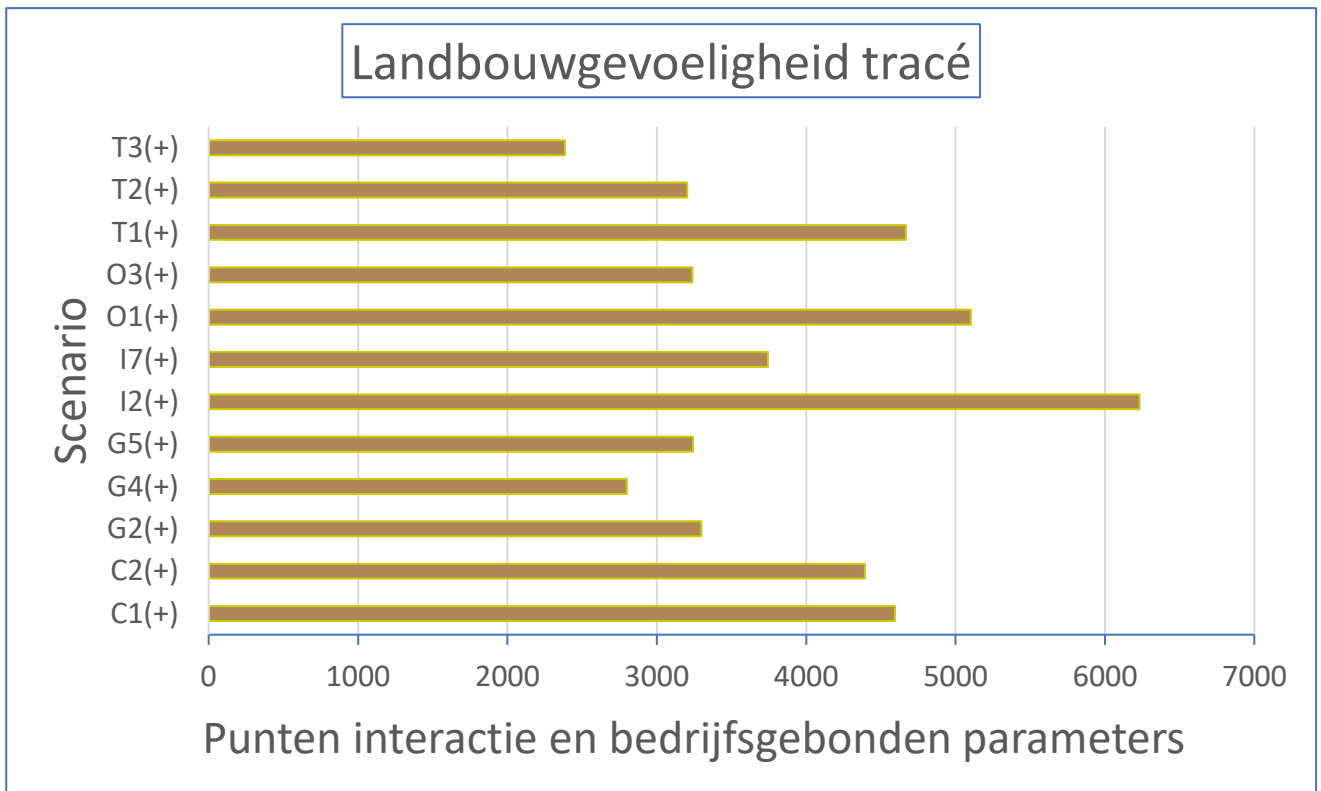

Figuur 1: Schematisch ontwerp van de wegtracés gebruikt voor het bepalen van de betrokken (landbouw)oppervlakte in deze studie

Onderstaande tabel geeft de oppervlakte van de verschillende wegscenario's volgens de interactie en bedrijfsgebonden punten weer. De alternatieven met de hoogste puntenscore hebben het meest impact op landbouw: het zijn de tracés I2(+) en O1(+).

De kaarten 17 tot en met 28 geven eveneens overzicht van de score van de percelen binnen het scenario. De inname van de percelen met de hoogste puntenscore hebben de grootste impact voor de landbouwgebruiker. Deze oppervlakte is in rood ingekleurd.

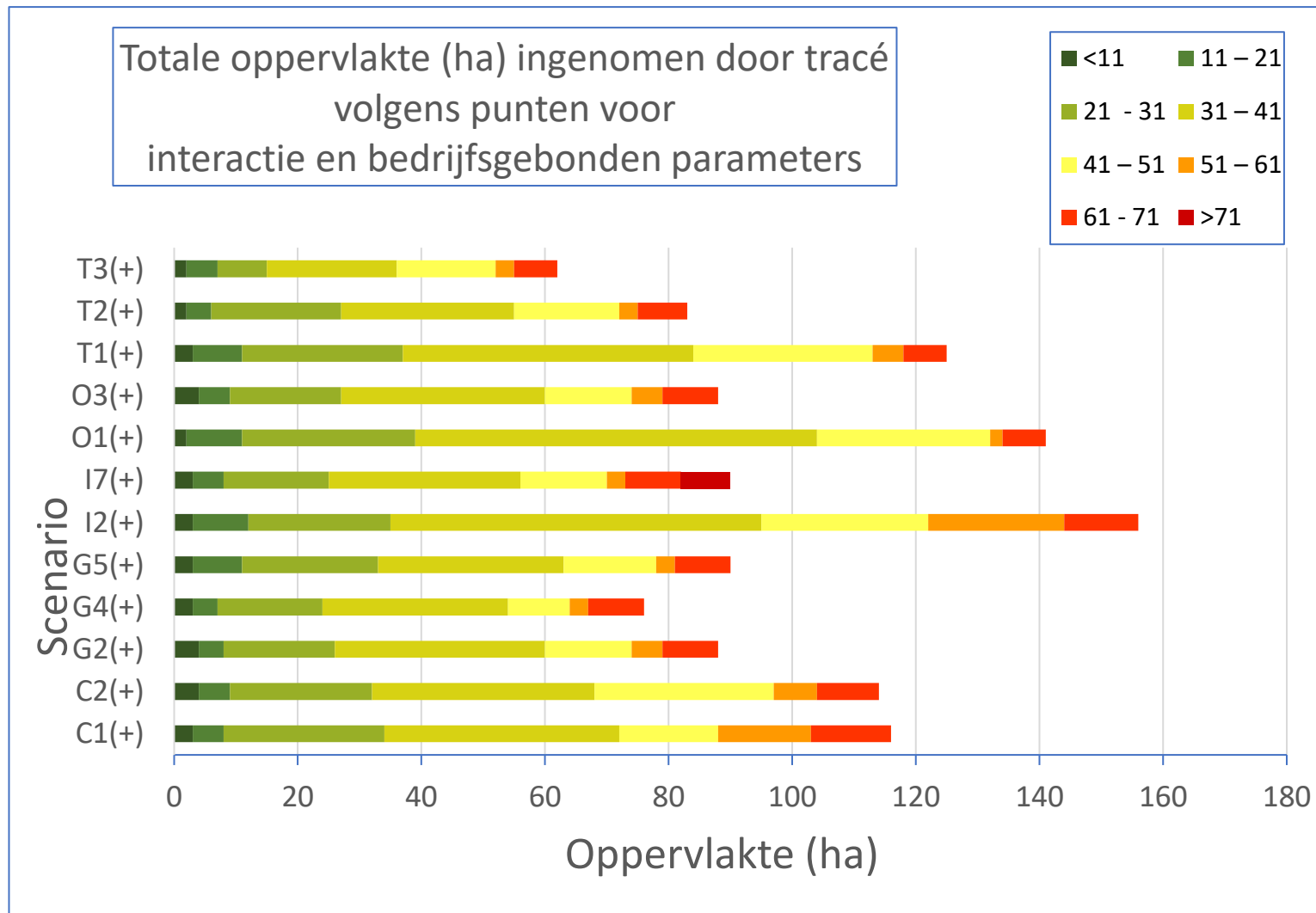
Figuur 2: Landbouwgevoeligheid (punten interactie en bedrijfsgebonden parameters) van de verschillende alternatieven van de weg

Tabel 26: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de weg volgens de impact op de landbouwbedrijven

Oppervlakte in landbouwgebruik (ha)	Impact	Alternatieven weg											
		C1(+)	C2(+)	G2(+)	G4(+)	G5(+)	I2(+)	I7(+)	O1(+)	O3(+)	T1(+)	T2(+)	T3(+)
<11	Miniem	3	4	4	3	3	3	3	2	4	3	2	2
11 – 21	Zeer klein	5	5	4	4	8	9	5	9	5	8	4	5
21 - 31	Klein	26	23	18	17	22	23	17	28	18	26	21	8
31 – 41	Minder klein	38	36	34	30	30	60	31	65	33	47	28	21
41 – 51	Gemiddeld	16	29	14	10	15	27	14	28	14	29	17	16
51 – 61	Groot	15	7	5	3	3	22	3	2	5	5	3	3
61 - 71	Zeer Groot	13	10	9	9	9	12	9	7	9	7	8	7
>71	Extreem groot						0	8					
Totale oppervlakte Landbouwgebruik (ha)		116	114	88	75	90	157	91	140	87	125	85	61
Totaal punten		4595	4394	3297	2799	3243	6232	3744	5103	3239	4668	3203	2386
Punten per ha		39,6	38,5	37,5	37,3	36,0	39,7	41,1	36,5	37,2	37,3	37,7	39,1
Oppervlakte intersectie (ha)		115	112	87	73	87	155	89	139	84	121	83	60

Figuur 3: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de weg volgens punten voor interactie en bedrijfsgebonden parameters

4.4 LANDBOUWGEVOELIGHEID FIETSSNELWEG

De kaarten 29 tot en met 33 geven een overzicht van de totaalscore interactie en bedrijfsgebonden parameters. Onderstaande tabel geeft de scores van de verschillende alternatieven en varianten weer per klasse van impact.

Tabel 27: Oppervlakte ingenomen door de verschillende alternatieven van de fietssnelweg volgens de impact op de landbouwbedrijven

Oppervlakte in landbouwgebruik (ha)	Legende	Alternatieven fietssnelweg									
		F1	F2S09var1	F2S09var2	F2S10var1	F2S10var2	F2S10var3	F2S10var4	F2S11var1	F2S11var2	F2S12S13
<11	Miniem	0,1	0,01	0,25	0,13	0,04	0,12	0,03	0,03	0,17	0,01
11 – 21	Zeer klein	0,0		0,09	0,13	0,05	0,03	0,05			
21 – 31	Klein	0,6	0,07		0,08	0,01	0,11	0,07			0,20
31 – 41	Minder klein	2,4	0,37	0,48	0,48	0,69	0,43	0,53			0,26
41 – 51	Gemiddeld	1,0	0,02		0,30	0,30	0,02	0,12	0,26	0,38	
51 – 61	Groot	0,2			1,02	0,20	0,90	0,69			
61 – 71	Zeer Groot										
>71	Extreem groot										
Totale oppervlakte Landbouwgebruik (raster ha)		4,2	0,5	0,82	2,14	1,29	1,61	1,49	0,29	0,55	0,47
Totaal punten		156,82	15,26	18,65	87,45	50,4	65,93	64,05	12,88	19,34	15,04
Punten per ha		37,34	30,52	22,74	40,86	39,07	40,95	42,99	44,41	35,16	32,00
Totale oppervlakte Landbouwgebruik (intersectie ha)		4,0	0,47	0,93	2,1	1,28	1,6	1,5	0,32	0,49	0,77

4.5 LANDBOUWGEVOELIGHEIDSANALYSE COMPENSATIEGEBIEDEN

Tabel 28: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van de realisaties compensaties voor het bedrijf van de gebruikers

BEDRIJFSIMPACT		
Punten (vast interval)	Impact	Som van Oppervlakte (ha)
< 11	Miniem	0,56
11 – 21	Zeer klein	0,73
21 – 31	Klein	1,54
31 – 41	Minder klein	13,93
41 - 51	Gemiddeld	12,29
51 - 61	Groot	
61 – 71	Zeer Groot	
> 71	Extreem groot	
Totaal aantal punten		1079
Gemiddelde punten		37,13

De kaart 34 in bijlage geeft een overzicht van deze resultaten. De inname van de percelen met de hoogste puntscore hebben de grootste impact voor de landbouwgebruiker. Deze oppervlakte is in rood ingekleurd.

5 BESCHRIJVING BETROKKEN LANDBOUW IN GEKOZEN ALTERNATIEF VOOR NATURA 2000 DOELEN EN GEKOZEN WEGALTERNATIEF

Om een screening te doen van de impact van het project Rond Ronse voor de individuele (landbouw)gebruikers wordt de invloed van de grondinname voor de het gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief samen onderzocht. Zoals hoger vermeld leverde de projectleider AGNAS en de Werkvennootschap respectievelijk de perimeters aan van de bosuitbreidingen en de aanleg van de weg (incl. compensaties). Een overzichtskaart van beide perimeters is in bijlage toegevoegd (kaart 35). Voor de leesbaarheid van het rapport wordt dit de gekozen perimeter genoemd.

5.1 PERCELEN

Als de totale betrokken oppervlakte van de gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen wordt geteld (volledig perceel dat deel in project ligt) is 757 ha betrokken. Bij de Natura 2000 doelen worden meestal volledige percelen ingericht¹⁴. Als we met een minimum perceelsoppervlakte van 500 m² hanteren is 540 ha betrokken bij de Natura 2000 doelen (oppervlakte volledige percelen die deel in project liggen). De meeste percelen sluiten aan bij bestaande boskernen zodat in dit geval niet van versnippering van de percelen en van het landbouwareaal kan worden gesproken. De verbindingen buiten SBZ tussen de verschillende boskernen zijn wel sterk versnipperend voor landbouw, in het bijzonder de verbinding ter hoogte van de Dorenstraat te Kluisbergen.

Als de totale betrokken oppervlakte van weg wordt geteld (volledige percelen die deel in project liggen) is 139 ha betrokken. De versnippering voor de landbouw en landbouwpercelen op grondgebied van Maarkedal van de weg is relatief beperkt gezien het bestaande tracé van de N60 wordt gevolgd en het aantal restpercelen beperkt is. Op het grondgebied van de stad Ronse is de versnippering relatief groot omdat het gekozen wegalternatief vaak midden doorheen gebruikspcelen snijdt en hierdoor veel restpercelen worden gevormd. Positief element van het versnipperingsdebat is dat de weg vrij dicht aansluit bij de stad Ronse zodat geen ononderbroken landbouwgebied wordt geschonden.

De fietssnelweg sluit grotendeels aan bij een spoorwegberm, de versnippering van het landbouwareaal is miniem.

5.2 TEELTEN

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de oppervlakte van de verschillende teelten die voorkomen in het projectgebied. Het is opvallend dat 72 % van het areaal in de Natura 2000 doelen (voor bebossing) momenteel in gebruik is als grasland. Akkerbouwteelten zoals aardappelen, maïs, bieten en graangewassen komen voor op

¹⁴ Via de GIS-analyse werden ongeveer 158 percelen gedetecteerd die minder dan 500 m² binnen de bosuitbreiding zone liggen, wellicht zijn dit digitalisatie fouten (zogenaamde slivers) en zullen deze oppervlaktes in praktijk niet worden betrokken bij het project.

slechts 20 % van de oppervlakte in Natura 2000 doelen. Voor het gekozen wegalternatief krijgen we een ander beeld: hier komt slecht 45 % grasland voor, bijna 50 % is akkerbouw.

Tabel 29: Oppervlakte van de verschillende teelten in de Natura 2000 doelen en in het gekozen wegalternatief.

Teelt	Oppervlakte (ha) in Natura 2000 doelen	Oppervlakte (ha) in gekozen wegalternatief
grasland	235	23
aardappelen	18	4
maïs	18	10
bieten	14	2
graangewassen	15	10
andere ¹⁵	26	2
Totaal	326	51

5.3 VESTIGING BEDRIJFSZETEL BETROKKEN BEDRIJVEN

Onderstaande tabel¹⁶ geeft een overzicht van het aantal gebruikers, de gesommeerde oppervlakte van het gebruik in Natura 2000 doelen en de gemiddelde oppervlakte in Natura 2000 doelen. Kluisbergen en Maarkedal zijn de gemeenten waar het meest betrokken gebruikers zijn gevestigd: ongeveer 60 % van het gebruik is in handen van gebruikers gevestigd in Kluisbergen of in Maarkedal.

Tabel 30: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor Natura 2000 doelen

Gemeente waar gebruiker is gevestigd	Aantal gebruikers met gebruik in Natura 2000 doelen	Gesommeerde oppervlakte gebruik in Natura 2000 doelen (ha)	Gemiddelde oppervlakte per gebruiker in Natura 2000 doelen (ha)
RONSE	13	41	3,2
MAARKEDAL	18	76	4,2
KLUISBERGEN	23	89	3,7
OUDENAARDE	11	30	2,7
WORTEGEM-PETEGEM	4	9	2,3
ANDERE	14	38	2,7
Totaal	84	284	3,4

¹⁵ Andere: kleine landschapselementen, braak, fruitteelt, zaaizaad voor gras, grasklaver, bonen, ajuinen, natuurlijk grasland, bloemenmengsel, cichorei, ...

¹⁶ In deze paragraaf werden de oppervlaktes al gecorrigeerd op basis van meer gedetailleerde gegevens (zie hoofdstuk 5.4 Oppervlakte)

Tabel 31: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor fietssnelweg

Gemeente waar gebruiker is gevestigd	Aantal gebruikers met gebruik in fietssnelweg	Gesommeerde oppervlakte gebruik in fietssnelweg ¹⁷ (ha)	Gemiddelde oppervlakte per gebruiker in fietssnelweg (ha)
RONSE	2	0,3	0,2
MAARKEDAL	6	2,7	0,5
ANDERE	2	0,1	0,07
Totaal	10	3,2	0,3

De gronden nodig voor de weg zijn voor bijna 1/2 in gebruik bij gebruikers uit Ronse, ¼ bij Waalse gebruikers en 1/5 bij gebruikers uit Maarkedal.

Tabel 32: Aantal gebruikers, gesommeerde oppervlakte (ha) en gemiddelde oppervlakte (ha) per gebruiker per gemeente voor het wegalternatief gekozen wegalternatief

Gemeente waar gebruiker is gevestigd	Aantal gebruikers met gebruik in wegalternatiefgekozen wegalternatief	Gesommeerde oppervlakte gebruik in wegalternatiefgekozen wegalternatief (ha)	Gemiddelde oppervlakte per gebruiker wegalternatiefgekozen wegalternatief (ha)
RONSE	10	24	2,4
MAARKEDAL	6	10	1,6
KLUISBERGEN	2	2	1
OUDENAARDE	2	0,8	0,4
FRASNES-LEZ-ANVAING (WALONIE)	4	8	2
ANDERE (WALLONIE)	2	4	2
Totaal	26	48,8	1,9

5.4 OPPERVLAKTE PER GEBRUIKER

Bij het opmaken van onderhavig analyse ligt het accent op betrokken oppervlakte bij beide processen bij de gebruikers. Daarom werd nagegaan welke percelen in het teeltjaar 2020 en/of 2021 per gebruiker werden geregistreerd. Hierbij werden een aantal (kleine) correcties aangebracht:

¹⁷ Gesommeerde oppervlakte voor de verschillende varianten. 1 gebruiker heeft gronden in 6 varianten: 2 varianten van S09 en 4 varianten van S10. Dus hiervan zullen maximaal 2 varianten worden gerealiseerd. De inname zal wellicht in praktijk slechts de helft bedragen..

- Gebruikers met minder dan 20 are in de perimeter van het gekozen wegalternatief en met minder dan 30 are in de totale gekozen perimeter werden geschrapt in het databestand omdat de nauwkeurigheidsgraad van de inventarisatie en de afbakening van de perimeter kleiner is.
- Een gebruiker die verklaarde dat het perceel dat in het gekozen wegalternatief ligt al aangekocht is door de overheid, werd eveneens geschrapt.
- De gebruiker die verklaarde dat ongeveer de helft was aangekocht door de overheid is wel nog mee opgenomen.
- De gebruiker die de hoeve aan VLM heeft verkocht, werd geschrapt.
- De gebruikers Agentschap Natuur en Bos en Natuurpunt werden geschrapt als (landbouw)gebruikers¹⁸.

Dit maakt dat de som van het betrokken (landbouw)gebruik 333 ha is, 284 ha in Natura 2000-doelen en 49 ha in het gekozen wegalternatief (verder gekozen wegalternatief). Weliswaar moet ook gezegd worden dat bovenstaand cijfer de daadwerkelijke oppervlakte is gelegen binnen de gekozen perimeter.

Exact 84 gebruikers zijn betrokken bij de Natura 2000 doelen en 26 gebruikers bij het gekozen wegalternatief. Elf gebruikers zijn zowel bij Natura 2000 doelen als bij het gekozen wegalternatief betrokken. In het totale project zijn dus 99 gebruikers betrokken. Onderstaande tabellen geven een overzicht van het aantal gebruikers voor de verschillende klassen van oppervlakte inname voor de natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief.

Tabel 33: Aantal gebruikers per klasse van oppervlakte in Natura 2000 doelen, gebruiksoppervlakte in Natura 2000 doelen, totaal en binnen en buiten SBZ

Klassen van totale oppervlakte in Natura 2000 doelen per gebruiker	Aantal gebruikers	Oppervlakte in Natura 2000 doelen (ha)		
		Gesommeerde gebruiksoppervlakte buiten SBZ	Gesommeerde gebruiksoppervlakte in SBZ	Totaal
< 0,5 ha	7	0	3	3
0,5 - 1ha	9	1	5	7
1 - 2 ha	25	7	30	37
2 - 4 ha	26	2	75	77
4 - 8 ha	8	5	40	45
8 - 16 ha	7	5	75	80
> 16 ha	2	5	31	36
Totaal	84	25	259	284

¹⁸ Omdat deze gebruikers de gronden hebben verworven/inzetten voor het realiseren van natuurdoelstellingen.

Tabel 34: Aantal gebruikers per klasse van oppervlakte in het gekozen wegalternatief en gebruiksoppervlakte in het gekozen wegalternatief

Klassen van totale oppervlakte gekozen wegalternatief per gebruiker	Aantal gebruikers	Totale gebruiksoppervlakte (ha)
< 0,5 ha	2	1
0,5 - 1ha	5	4
1 - 2 ha	11	15
2 - 4 ha	5	15
4 - 8 ha	3	15
Totaal	26	49

In de omgeving van de gekozen perimeter wordt ook nog een fietssnelweg aangelegd. De betrokken oppervlakte voor de fietssnelweg in gebruik bij 10 gebruikers in de gekozen perimeter is maximaal voor alle varianten 3 ha. Voor 4 van deze gebruikers is de oppervlakte inname voor de fietssnelweg minder dan 20 are. Voor de overige gebruikers varieert de oppervlakte inname van 27 tot 88 are. In hoofdstuk 7 Impact wordt het cumulatieve effect van de grondinname voor de fietssnelweg met de grondinname voor de gekozen perimeter bekeken.

5.5 BEDRIJFSTYPE VAN GEBRUIKER

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bedrijfstype van de betrokken gebruikers. De bedrijven met een of andere vorm van veeteelt zijn in de meerderheid. Ongeveer 1/5 van de bedrijven zijn bedrijven met een combinatie van melk- en vleesvee, 1/5 zijn gespecialiseerde vleesveebedrijven en 1/5 zijn kleine bedrijven.

Tabel 35: Aantal gebruikers per bedrijfstype betrokken bij de Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief

Bedrijfstype	Aantal gebruikers (ha)		
	Gekozen wegalternatief	Natura 2000 doelen	som ¹⁹
bedrijf met combinaties van gewassen		1	1
bedrijf met combinaties van gewassen en veeteelt	4	13	15
bedrijf met combinaties van melk- en vleesvee	6	15	18
bedrijf met combinaties van veeteelt		1	1
gespecialiseerd akkerbouwbedrijf	4	6	10
gespecialiseerd graasdierbedrijf met paarden, schapen, geiten of andere graasdieren		2	2
gespecialiseerd melkveebedrijf	2	6	6
gespecialiseerd pluimveebedrijf		1	1
gespecialiseerd varkensbedrijf	1	3	3
gespecialiseerd vleesveebedrijf	4	19	21
klein bedrijf	5	17	21
Totaal	26	84	99

¹⁹ De oppervlakte wordt steeds afgerond naar de eenheid. De berekeningen gebeuren met de basiscijfers, vandaar dat de som van oppervlakte niet steeds overeenkomt met de som van naastliggende kolommen.

Tabel 36: Oppervlakte (ha) per bedrijfstype betrokken bij de Natura 2000 doelen en het gekozen wegalternatief

Bedrijfstype	Oppervlakte (ha)			
	Gekozen wegalternatief	Natura 2000 doelen	Fietssnelweg	som
bedrijf met combinaties van gewassen		4	0	4
bedrijf met combinaties van gewassen en veeteelt	10	53	1	63
bedrijf met combinaties van melk- en vleesvee	12	75	1	88
bedrijf met combinaties van veeteelt		1		1
gespecialiseerd akkerbouwbedrijf	10	23		33
gespecialiseerd graasdierbedrijf met paarden, schapen, geiten of andere graasdieren		4	1	5
gespecialiseerd melkveebedrijf	2	31		34
gespecialiseerd pluimveebedrijf		1		1
gespecialiseerd varkensbedrijf		12		13
gespecialiseerd vleesveebedrijf	9	46		54
klein bedrijf	6	36		42
Totaal	49	284	3	336

6 LANDBOUWGEVOELIGHEIDSANALYSE GEKOZEN ALTERNATIEF VOOR NATURA 2000 DOELEN EN GEKOZEN WEGALTERNATIEF

Voor de gekozen projectperimeter werd een landbouwgevoeligheidsanalyse²⁰ uitgevoerd. Onderstaande paragrafen beschrijven de resultaten.

6.1 BEDRIJFSGEBONDEN KENMERKEN

6.1.1 Bedrijfsgebouwen/Huiskavel

Percelen waarop bedrijfsgebouwen aanwezig zijn, zijn uiteraard van groot belang voor een land- of tuinbouwbedrijf. Het perceel waarop de bedrijfsgebouwen staan (en de agrarische ruimte eromheen) moet ook

²⁰ methode en werkwijze beschreven in hoofdstuk 4.1

voldoende groot zijn om tegemoet te komen aan toekomstige uitbreidingen of aanpassingen aan nieuwe noden (bijvoorbeeld aanleg waterreservoir of mestopslag).

Ook de percelen die een hoeve omringen zijn meestal onvervangbaar, ze moeten zoveel mogelijk worden gevrijwaard. Deze percelen, in landbouwtermen de huiskavel genoemd, zijn de aaneengesloten gronden bij de bedrijfsgebouwen/hoeve. In de LGA werd rond de percelen (niet noodzakelijk weiden) een buffer 1,5 m in rekening gebracht en alle percelen die dan aan elkaar palen worden beschouwd als huiskavel. Kaart 36 geeft het overzicht hiervan.

Tabel 37: Oppervlakte huiskavel in gekozen perimeter en punten toegekend aan deze parameter in de LGA

HUISKAVEL		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
Geen huiskavel	323	0
Huiskavel ²¹	38	10

Zeer belangrijk voor melkveebedrijven: melkvee moet immers naar de weide en 2 maal per dag naar de stal om gemolken te worden. Voor melkkoeien wordt gerekend dat per 4 koeien 1 ha dient beschikbaar te zijn.

6.1.2 Afstand van bedrijfszetel

Tabel 38: Afstand van de gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter tot bedrijfszetel en punten voor deze parameter in de LGA

AFSTAND		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
> 3 km	147	0
2 - 3 km	14	2
1 - 2 km	52	3
500 - 1000 m	58	4
200 - 500 m	65	5
100 - 200 m	21	6
50 - 100 m	4	7
≤ 50 m	0,2	10

Ook de afstand van de percelen tot de bedrijfszetel speelt een belangrijke rol. Hoe dichter de percelen bij het bedrijf gelegen zijn, hoe gemakkelijker het transport tussen het bedrijf en het perceel, de gewascontrole en het toezicht op het vee. Hoe dichter het perceel bij het bedrijf ligt, hoe hoger de landbouwkundige waarde²².

²¹ De LGA werkt met de gebruikersgegevens. Ongeveer 7,5 ha huiskavel is recent aangekocht van een gebruiker die zijn activiteiten stopzet.

²² De puntenscore kent daarom een sprong tussen 50 en 100 m.

Ongeveer 41 % van de gronden ligt op minder dan 1 km van de bedrijfszetel (in vogelvlucht). Kaart 37 geeft het overzicht hiervan.

6.1.3 Bedrijfsomvang

De bedrijfsomvang van het bedrijf van de gebruiker geeft een aanwijzing over mogelijke beroepsinkomsten uit landbouw van de gebruiker. Deze wordt berekend aan de hand van het bruto standaard saldo (BSS) van het bedrijf. Er wordt van uitgegaan dat de bedrijven, die momenteel onvoldoende productieomvang hebben weinig kwetsbaar zijn omdat ze wellicht niet de (enige) inkomensbron van de bedrijfsleider zijn. Ongeveer $\frac{3}{4}$ van de gekozen perimeter blijkt bij de grotere bedrijven in gebruik te zijn, dus wellicht bij professionele landbouwers. Kaart 38 geeft het overzicht hiervan.

Tabel 39: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de productieomvang van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

PRODUCTIEOMVANG		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
Geen landbouw	17	0
Zeer klein	34	1
Klein	44	3
Groter	267	10

6.1.4 Gemiddelde standaardopbrengst bedrijf per ha bedrijfsoppervlakte

Tabel 40: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de standaardopbrengst per ha en punten voor deze parameter in de LGA

GEMIDDELDE STANDAARDOPBRENGST PER HA		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen landbouwperceel	17	0
0 - 900 €/ha	62	2
900 - 1800 €/ha	234	4
1800 - 4000 €/ha	45	6
4000 - 9000 €/ha	0	8
> 9000 €/ha	3	9

De standaardopbrengst (SO) gesommeerd per bedrijf per ha gebruiksoppervlakte toont aan dat er slechts beperkte oppervlakte wordt gebruikt door bedrijven²³ met intensieve teelten. De impact van grondinname is het grootst bij bedrijven met intensieve teelten. Kaart 39 geeft het overzicht hiervan.

6.1.5 Ruwvoederbalans

Tabel 41: Gebruiksoppervlakte in gekozen perimeter volgens de ruwvoederbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

RUWVOEDER		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen landbouwperceel	17	0
> 170% of geen behoefte	140	1
130 -170%: overschot aan ruwvoeder	31	3
≤ 80%: tekort aan ruwvoeder	16	6
80 - 130%: rond evenwicht	159	10

De ruwvoederbalans geeft aan of het bedrijf heel sterk afhankelijk is van de eigen ruwvoederproductie. Men zou kunnen stellen dat bedrijven die rond het evenwicht balanceren de grootste indirecte effecten van een grondinname zullen voelen. Ze verliezen immers het voeder voor hun dieren. Uit bovenstaande cijfers kunnen we dus wel concluderen dat ongeveer 44 % van de gekozen perimeter belangrijk is voor de ruwvoederwinning op de bedrijven, m.a.w. dat er ook indirect een impact op het rendement van de veestapel (voornamelijk rundvee) is. Kaart 40 geeft het overzicht hiervan.

6.1.6 Wijkers en blijvers

Tabel 42: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens toekomstperspectief van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

WIJKERS EN BLIJVERS		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen gegevens	17	0
geen leeftijd gegevens of vennootschap	27	7
> 55 jaar, geen blijver	16	1
> 55 jaar, misschien blijver	82	5
> 55 jaar, wellicht blijver	105	8

23 Fruitteelt heeft bijvoorbeeld een standaardopbrengst van > 9.000 euro per ha. In deze berekeningen wordt de totale standaardopbrengst (voor teelten, niet van dieren) gedeeld door het aantal ha bedrijfsoppervlakte. In het voorkomend geval dat nog andere teelten met minder hoge standaardopbrengst op het bedrijf voorkomen is het gemiddelde dus (iets) lager.

40 - 55 jaar	109	9
≤ 40 jaar	6	10

Een theoretische berekening van wijkers en blijvers levert de cijfers in bovenstaande tabel. Uit deze gegevens blijkt dat ongeveer 1/3 van de gekozen perimeter in gebruik is bij gebruikers jonger dan 55 jaar. Wellicht zijn er ook bij de ontbrekende gegevens nog een aantal jongere bedrijfsleiders. Van bijna 1/3 gebruikers bestaat het vermoeden dat de landbouwactiviteit op het bedrijf uitbollend is²⁴.

6.1.7 Mestbalans

Ook de mestbalans op bedrijfsniveau speelt meestal een rol om het belang van de landbouwgrond op bedrijfsniveau te kennen. In deze regio blijkt dit niet het grootste issue te zijn. Kaart 41 geeft het overzicht hiervan.

Tabel 43: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens mestbalans van het bedrijf van de gebruiker en punten voor deze parameter in de LGA

MESTBALANS		
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)	Punten
geen gegevens	17	0
< 10 ha te kort of >25 ha ruimte	164	1
10 tot 25 ha ruimte	57	3
5 tot 10 ha ruimte	16	5
10 tot 5 ha te kort	24	6
2 tot 5 ha ruimte	13	7
5 tot 2 ha te kort	32	8
0 tot 2 ha ruimte	8	9
2 tot 0 ha te kort	30	10

6.1.8 Totale bedrijfsgebonden score

De totale bedrijfsgebonden score geeft een ranking van de minder en meer kwetsbare bedrijven op basis van bovenstaande paragrafen vermelde scores. We zien dat ongeveer 43 % van de oppervlakte in gebruik is bij bedrijven die meer dan de helft van de punten scoren, dus kwetsbaar zijn. Kaart 42 geeft het overzicht hiervan.

²⁴ > 55 jaar en geen blijver of misschien blijver

Tabel 44: Gebruikersoppervlakte volgens bedrijfsgebonden score van het bedrijf van de gebruiker

TOTALE BEDRIJFSGEBONDEN SCORE	
Klassen	Oppervlakte (ha)
<= 16	45
16 – 26	52
26 - 30	63
30 - 35	47
35 - 37	39
37 - 39	44
39 - 43	40
43 - 62	31
Totaal	361

6.1.9 Interactie: relatieve en absolute betrokken oppervlakte

De afhankelijkheid van een bedrijf van de grond hangt af van de absolute en relatieve oppervlakte gelegen in de gekozen perimeter.

De absolute oppervlakte gelegen in de gekozen perimeter is een indicator voor de impact op een landbouwbedrijf. Ongeveer de helft van de oppervlakte is in gebruik bij bedrijven met > 4 ha in de gekozen perimeter, bij 37 % van de bedrijven gaat het over meer dan 8 ha. Voor een gemiddeld Vlaams landbouwbedrijf is dit een grote impact. Kaart 43 geeft het overzicht hiervan.

Tabel 45: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de gekozen perimeter en punten voor deze parameter in de LGA

ABSOLUTE OPPERVLAKTE		
Klassen	Oppervlakte (ha)	Punten
≤ 0,5 ha	4	1
0,5 - 1 ha	31	2
1 - 2 ha	39	3
2 - 4 ha	100	5
4 - 8 ha	54	7
8 - 16 ha	114	8
+ 16 ha	20	9

De relatieve oppervlakte gelegen in de gekozen perimeter is eveneens een belangrijke indicator voor de impact. Bij ongeveer 40 % van de oppervlakte van de gekozen perimeter gaat het over meer dan 20 % van de

bedrijfsoppervlakte. Dit impliceert een behoorlijke impact voor een gemiddeld Vlaams landbouwbedrijf. Bij 14 % van de oppervlakte van de gekozen perimeter gaat het over meer dan 30 % van de bedrijfsoppervlakte.

Tabel 46: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens percentage van de oppervlakte van het bedrijf van de gebruiker gelegen in de gekozen perimeter en punten voor deze parameter in de LGA

RELATIEVE OPPERVLAKE		
Klassen	Oppervlakte (ha)	Punten
≤ 5 %	70	1
5 - 10 %	59	2
10 - 20 %	90	3
20 - 30 %	91	5
30 - 40 %	31	7
40 - 60 %	10	8
60 - 80 %	5	9
> 80 %	5	10

De absolute oppervlakte per bedrijf gecombineerd op de relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte geeft een ranking van de afhankelijkheid van de gronden in de gekozen perimeter. Algemeen wordt aangenomen als meer dan 10 ‘punten’ worden gescoord er een afhankelijkheid is waarbij er impact op het bedrijf zal zijn bij een volledige onttrekking van de gronden²⁵.

25 10 punten komt overeen met 2- 4 ha en minimaal 20 - 30 % van de bedrijfsoppervlakte.

Tabel 47: Gebruikersoppervlakte in gekozen perimeter volgens de som punten voor absolute en relatieve oppervlakte van het bedrijf in de gekozen perimeter.

INTERACTIE VAN BEDRIJF	
Som van punten voor absolute en relatieve oppervlakte	Oppervlakte (ha)
2	3
3	20
4	19
5	13
6	26
7	30
8	36
9	21
10	33
11	42
12	11
13	55
14	23
15	31
16	3

Uit deze cijfers concluderen we dat de onttrekking van de gronden uit landbouwgebruik bij ongeveer 54 % van het landbouwgebruik op bedrijfsniveau effect zal hebben.

6.1.10 Besluit bedrijfsgebonden en interactie parameters

Onderstaande tabel geeft de landbouwgevoeligheid weer op basis van interactie en bedrijfsgebonden kenmerken van de gebruiker van de gekozen perimeter. Een evaluatie op basis van de verschillende bedrijfsparameters en de interactie met de gekozen perimeter maakt het mogelijk de gevoeligheid van de grondinname op verschillende locaties te vergelijken.

Tabel 48: Oppervlakte volgens bedrijfsgevoeligheid (indeling op basis van kwantiel) van het bedrijf van de gebruiker voor verlies van gronden

BEDRIJFSGEVOELIGHEID		
Vergelijkende waarden, verdeling kwantiel	Som van Oppervlakte (ha)	Gemiddelde Punten
2 – 27: laagste gevoeligheid	38	14
27 – 31	46	29
31 - 37	43	35
37 – 40	53	39
40 – 45	41	43
45 – 48	41	47
48 – 52	46	51
52 – 57	32	55
57 - 75: hoogste gevoeligheid	22	66
Totaal/gemiddelde punten	361	35

Het is moeilijk om absolute uitspraken te doen over de bedrijfsimpact. Echter als bedrijven weinig punten scoren op gevoeligheid is de impact wellicht ook miniem en als ze hoog scoren dan is de impact groot. Op 10 parameters²⁶ is de maximumscore 100, de minimumscore 2. Onderstaande tabel geeft een overzicht dat met de nodige voorzichtigheid dient te worden geïnterpreteerd. Kaart 44 geeft het overzicht hiervan.

Tabel 49: Oppervlakte volgens de geschatte impact met LGA van grondinnames in de gekozen perimeter voor het bedrijf van de gebruikers

BEDRIJFSIMPACT		
Punten (vast interval)	Impact	Som van Oppervlakte (ha)
< = 11	Miniem	14
11 – 21	Zeer klein	13
21 – 31	Klein	58
31 – 41	Minder klein	103
41 - 51	Gemiddeld	104
51 - 61	Groot	62
61 – 71	Zeer Groot	7
> 71	Extreem groot	1
Totaal aantal punten		14686
Gemiddelde punten		35

²⁶ Bij berekening wordt ook nagegaan of de bedrijfszetel in het projectgebied ligt. Er ligt geen enkele bedrijfszetel in projectgebied.

De impact van het gekozen alternatief voor de Natura 2000 doelen is 12.878 punten, wat al lager is dan de impact van het zoekzone bos. De impact van het gekozen wegalternatief is 1808 punten, wat lager is dan alle voorgaande onderzochte scenario's voor de weg in het landbouweffectenrapport.

6.2 FYSISCHE PARAMETERS

De huidige fysische omstandigheden zijn belangrijk voor de huidige mogelijkheden/waarde van (landbouw)grond voor de betrokken bedrijven en de landbouwsector.

De kaveloppervlakte geeft een indicatie van de rendabiliteit waarmee de grond kan worden gebruikt. Voor het bewerken van kleinere kavels zijn immers meer investeringen in tijd en middelen nodig dan voor grotere kavels. In vergelijking met de rest van Vlaanderen is de kavelgrootte hier behoorlijk groot (gemiddelde Vlaanderen rond 1,5 ha). De betrokken percelen zijn doorgaans vrij groot, bijna de helft van de oppervlakte behoort tot een kavel van > 3 ha. Dit zijn de economisch interessante kavels.

Tabel 50: Oppervlakte landbouwgebruik volgens grootte van de kavel

KAVELOPPERVLAKTE	
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)
geen landbouwperceel	16,6
kavel ≤ 0,5 ha	6,6
kavel 0,5 - 1 ha	28,6
kavel 1 - 1,5 ha	42,6
kavel 1,5 - 2 ha	27,6
kavel 2 - 3 ha	63,3
kavel > 3ha	175,9

Erosie is een issue. Ongeveer 53 % van de gronden in de gekozen perimeter is zeer hoog erosiegevoelig. Ongeveer 20 % is hoog erosiegevoelig.

Tabel 51: Oppervlakte landbouwgebruik volgens erosieklasse

EROSIE	
OMSCHRIJVING	Oppervlakte (ha)
zeer hoog	193,0
hoog	71,8
medium	22,2
laag	26,6
weinig tot niet; andere; geen data	47,6

De bodemgeschiktheid op een schaal van 0 (weinig geschikt) – 10 (zeer geschikt) voor landbouw toont duidelijk dat de bodem hier vruchtbaar is.

Tabel 52: Oppervlakte landbouwgebruik volgens klassen van bodemgeschiktheid

BODEMGESCHIKTHEID	
klassen	Oppervlakte (ha)
0 - 0,5	18
2,5 - 3,5	1
3,5 - 4,5	0,3
4,5- 5,5	2
5,5 - 6,5	14
6,5 - 7,5	41
7,5 - 8,5	85
8,5 - 9,5	33
9,5 - 10	167

Er zijn geen zones gekend die in landbouwgebruik blijven die mogelijk negatieve effecten ondervinden door vernatting in het kader van dit project. Dus zijn er geen effecten van vernatting. De effecten van schaduw hangen af van de daadwerkelijk aanplantingen.

6.3 JURIDISCH- EN BELEIDSKADER

Het huidige juridisch- en beleidskader is van belang voor de huidige mogelijkheden/waarde van (landbouw)grond voor de betrokken bedrijven en de landbouwsector. De bedrijfsvoering van de landbouwers wordt door talloze wetgevingen beïnvloed. Het Europees landbouwbeleid is sterk bepalend voor het functioneren van de landbouwsector. De landbouwgronden zijn van belang voor het activeren van betalingsrechten en omwille van eventueel aangegane engagementen zoals verplichtingen in het kader van de vergroening, gesloten beheerovereenkomsten of de mogelijke verplichtingen op het vlak van ‘blijvend grasland’. Het landbouwbeleid is in voortdurende ontwikkeling, hieronder worden kort enkele locatiegeboden juridische en beleidsmatige aspecten belicht.

De ligging in habitatrictlijngebied en VEN-gebied of aanduiding als ecologisch kwetsbaar blijvend grasland (EKBG) wordt negatief gepercipieerd voor landbouw.

Tabel 53: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in beschermingszones

LIGGING	Oppervlakte (ha)
in Habitatrictlijngebied	281
buiten speciale beschermingszones	81

Tabel 54: Oppervlakte landbouwgebruik volgens ligging in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

LIGGING	Oppervlakte (ha)
in VEN	91
buiten VEN	270

Tabel 55: Oppervlakte ecologisch kwetsbaar grasland (EKGB)

LIGGING	Oppervlakte (ha)
EKGB	52
geen EKGB	309

Tabel 56: Oppervlakte volgens gewestplanbestemming

GEWESTPLANBESTEMMING	Score	Oppervlakte (ha)
niet-agrarisch gebied met beperking voor landbouw	1	99
niet-agrarisch gebied zonder beperking voor landbouw	3	26
andere agrarische gebieden (0901- 0916/BAG)	7	207
agrarisch gebied volgens gewestplan (0900)	9	0
Herbevestigd Agrarisch Gebied	10	29

De parameters krijgen een score van 0 tot 10:

- 0: weinig belangrijk/gevolgen voor impact
- 10: grote impact door deze parameter

Tabel 57: Oppervlakte volgens thema natuur bemestingsnormen

BEMESTINGSNORM	Oppervlakte (ha)
Thema natuur in ('GBN','GRN','GNN','RBN','RRN')	20
Thema natuur in ('GBI','GRI','RBI','RRI')	10
Thema natuur in ('GRO','GGO','GGA','RRO') en TH_FOSF = 'F1'	14
Andere	317

Samengevat en vereenvoudigd (situatie 2018): in de bestemmingen “natuurgebieden”, “natuurontwikkelingsgebieden”, “natuurreservaten” en “bosgebieden” van de gewestplannen geldt een bemestingsverbod tenzij het huiskavel is. Op bepaalde percelen is onder bepaalde omstandigheden een versoepeling van het strenge bemestingsverbod mogelijk. De gewestplanbestemming en de biologische waardering van het perceel speelt hierin een fundamentele rol.

- Half natuurlijke graslanden (GRN of GBN): verbod
- Potentieel belangrijke graslanden (GRI of GBI): maximaal 100 kg kunstmest toegelaten

- Intensieve graslanden in natuurgebieden, -ontwikkelingsgebieden, en – reservaten (GRO): ontheffing kan

Volgens de huidige beschikbare info stelt het krokusakkoord stikstof van de Vlaamse Regering van 23 februari 2022 dat in deze gebieden (thema natuur) geen versoepeling van het strenge bemestingsverbod meer mogelijk zou zijn tenzij voor huiskavel. De maatregelen die opgenomen zijn worden pas definitief wanneer ze in wetgeving zijn omgezet. De details en voorwaarden zijn nog niet gekend.

Er worden ook veel vragen gesteld over de stopzettingsregeling voor de piekbelasters, donkeroranje bedrijven en varkensbedrijven, de zogenaamde PAS-regeling. Gezien die stopzettingsregeling een grote impact heeft op heel wat landbouwbedrijven dient rekening houdend met de AVG-regelgeving en met de juridische context. In eerste instantie worden de piekbelasters persoonlijk geïnformeerd per brief, worden er FAQ's uitgewerkt en wordt de vooraankondiging van de oproep voor de varkensbedrijven voorbereid.

We kunnen concluderen dat bij de opmaak van dit rapport uitspraken over de invloed van het stikstofakkoord op de betrokken (landbouw)gebruikers zeer speculatief zouden zijn²⁷.

7 IMPACT OP HET LANDBOUWGEBRUIK VAN HET GEKOZEN ALTERNATIEF VOOR NATURA 2000 DOELEN EN GEKOZEN WEGALTERNATIEF

De impact van het project Rond Ronse wordt hier geëvalueerd in de hypothese dat de uitvoering volledig op korte termijn wordt gerealiseerd en dat de gronden hierbij volledig onttrokken worden aan landbouw. Deze hypothese laat toe de knelpunten voor landbouw en tuinbouw te detecteren en een aangepast flankerend beleid te ontwikkelen.

Uit de landbouwgevoeligheidsanalyse blijkt dat het gekozen wegalternatief voor landbouw een te verdedigen keuze is²⁸. Het gekozen alternatief voor Natura 2000 doelen heeft eveneens minder impact dan de zoekzone bos zoals beschreven in scopingnota 2.

Even belangrijk als de absolute oppervlakte (zie 5.4 Oppervlakte per gebruiker), is het aandeel van het verlies aan gronden ten opzichte van de totale bedrijfsoppervlakte. Het effect zal des te groter zijn, naarmate het bedrijf kleiner is in oppervlakte (en/of andere productiemiddelen). Hier wordt een norm van 20% als kritisch gehanteerd. Als meer dan 20% van de totale bedrijfsoppervlakte onttrokken wordt, zijn de gevolgen voor het bedrijf aanzienlijk.

De zogenaamde relatieve oppervlakte is het aandeel van het verlies aan gronden binnen het project ten opzichte van de totale bedrijfsoppervlakte. Onderstaande tabel geeft het aantal landbouwers weer verdeeld

²⁷ Ook de bevraging bij de betrokken gebruikers gebeurde in 2021 vóór er sprake was van een stikstofakkoord.

²⁸ Het gekozen alternatief voor weginfrastructuur G4 is van de 12 onderzochte alternatieven, het is het op 1 na minst nadelinge alternatief voor landbouw. Zie 4.3 Landbouwgevoeligheid wegsenario's.

volgens klassen van relatieve oppervlakte. Het aandeel van de bedrijfsoppervlakte betrokken bij de verschillende projectonderdelen wordt weergegeven. De laatste kolom geeft het cumulatieve effect van de grondinname voor natura 2000, het gekozen wegalternatief en de fietssnelweg weer.

Indien enkel de fietssnelweg zou worden ingenomen verliest geen enkele gebruiker meer dan 5 % van zijn bedrijfsoppervlakte. Bij de realisatie van enkel het gekozen wegalternatief verliezen 14 gebruikers minder dan 5 % van hun gebruikersareaal, voor 2 gebruikers overstijgt de oppervlakte toch de kritische 20 %.

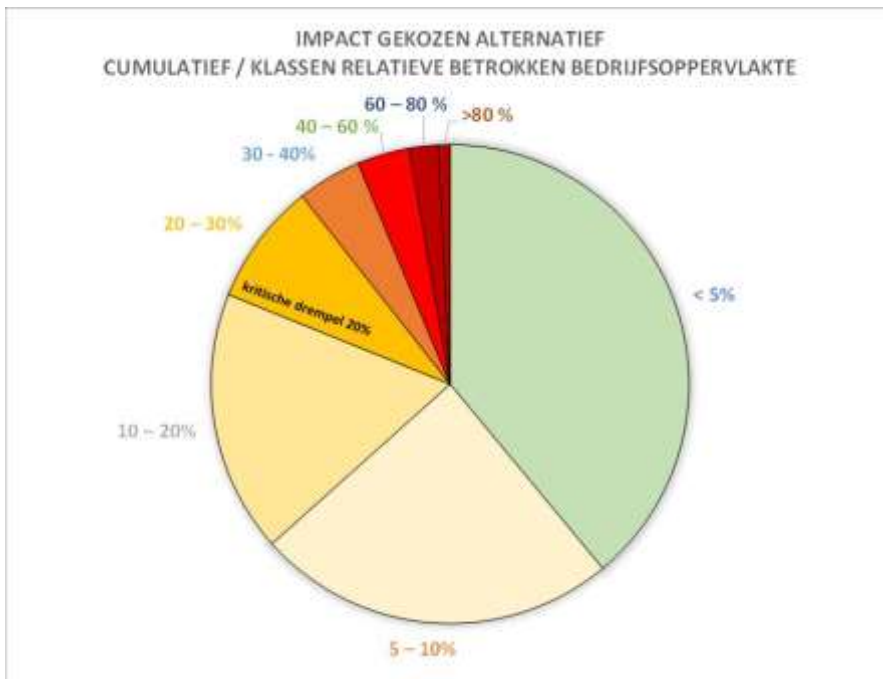
Voor $\frac{3}{4}$ van de bedrijven is de oppervlakte in de natura 2000 doelen kleiner dan 20 % van de bedrijfsoppervlakte, maar voor een 9-tal bedrijven overstijgt het bedrijfsareaal in natura 2000 zelfs de 40 %.

Ook cumulatief voor de verschillende projectonderdelen blijft de grote meerderheid van de bedrijven (79 %) onder de kritische drempel van 20 %.

Tabel 58: Aantal gebruikers volgens klassen relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte voor de verschillende projectonderdelen.

Klassen relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte	Aantal gebruikers			
	Natura 2000	gekozen wegalternatief	fietssnelweg	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
< 5%	34	14	10	37
5 – 10%	16			17
10 – 20%	15	10		24
20 – 30%	8	2		10
30 - 40%	2			2
40 – 60 %	4			4
60 – 80 %	3			3
>80 %	2			2
Totaal	84	26	10	99

Figuur 4: Aantal gebruikers volgens klassen relatieve betrokken bedrijfsoppervlakte voor de verschillende projectonderdelen.

De combinatie van hiervoor besproken criteria, nl. betrokken absolute oppervlakte, betrokken relatieve oppervlakte en enkele bedrijfskenmerken maakt het mogelijk de gebruikers/bedrijven te verdelen in categorieën en de effecten te bespreken.

De gebruikers worden verdeeld in 4 categorieën:

- **Categorie 1:** dit is de groep van gebruikers die beperkt grond verliezen en niet beroepsmatig aan landbouw doen. Categorie 1 wordt verder aangeduid als **'zeer beperkt getroffen niet-beroepsmatige landbouwgebruikers'**.
- **Categorie 2:** deze categorie zijn gebruikers in hoofdberoep en nevenberoep, waar de absolute of relatieve oppervlakte klein is. Categorie 2 wordt verder aangeduid als **'landbouwgebruikers met een beperkt effect'**.
- **Categorie 3:** deze categorie omvat gebruikers met grotere economische omvang en met een grotere betrokken absolute en relatieve oppervlakte. Categorie 3 wordt verder aangeduid als **'beroepsmatige landbouwgebruikers met effect'**.
- **Categorie 4** zijn de gebruikers met grote economische omvang en met veel betrokken absolute en relatieve oppervlakte. Categorie 4 wordt verder aangeduid als **'beroepsmatige landbouwgebruikers met groot effect'**.

In onderstaande tabellen verder in dit hoofdstuk worden enkele parameters waarop deze indeling gebaseerd is meer in detail besproken.

Voor ongeveer 70 % van de bedrijven van de betrokken gebruikers zal het cumulatieve effect van het project Rond Ronse (Natura 2000, gekozen wegalternatief, fietssnelweg) beperkt zijn, t.t.z. de bedrijven zijn niet in hun beroepsmatig voortbestaan bedreigd. Voor bijna 1/3 van de bedrijven zijn er wel beroepsmatige effecten.

De grootste impact hebben de Natura 2000 doelen, het cumulatieve aspect is beperkt. Vier bedrijven uit categorie 4 verliezen grond voor Natura 2000 doelen, het gekozen wegalternatief en de fietssnelweg, maar volgens de huidige gegevens zou slechts 1 bedrijf van categorie veranderen als het gekozen wegalternatief of de fietssnelweg niet wordt gerealiseerd.

Tabel 59: Aantal gebruikers volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Aantal gebruikers betrokken bij			
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Fietssnelweg	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
1	16		1	16
2	46	13	2	56
3	12	9	2	17
4	10	4	5	10
Totaal	84	26	10	99

De betrokken oppervlakte bij de categoriën van gebruikers schept meer duidelijkheid. Voor de categoriën 3 en 4 geeft dat ook een beeld van de grootte van van het probleem waarvoor een flankerende beleid noodzakelijk is. Ongeveer 60 % van de natura 2000 doelen (47 + 122 ha) is in gebruik bij beroepsmatige landbouwbedrijven bij beroepsmatige landbouwbedrijven met (groot) effect, bij het gekozen wegalternatief ligt dat percentage rond de 67 % (28 + 4 ha). Het gebruik betrokken bij de fietssnelweg is eveneens voor een groot deel in gebruik bij beroepsmatige landbouwbedrijven met (groot) effect van het project Rond Ronse. Cumulatief is er dus voor 204 ha (76 + 128 ha) een degelijke oplossing nodig.

Tabel 60: Oppervlakte (ha) volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Oppervlakte (ha) betrokken bij			
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Fietssnelweg	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
1	19		0,9	20
2	96	16	0,7	113
3	47	28	0,4	76
4	122	4	1,2	128
Totaal	284	49	3,2	336

Onderstaande tabellen geven kort enkele karakteristieken van de categoriën weer ter onderbouwing van bovengaan de indeling in categoriën.

In de tabel Tabel 61 staat dat bedrijven uit categorie 4 met gemiddeld 12,8 ha betrokken zijn in het project Rond Ronse. Gezien de Vlaamse context is dat een aanzienlijke oppervlakte. In categorie 3 is men gemiddeld met 4,5 ha betrokken. In categorie 2 en 1 met respectievelijk 2 en 1,3 ha.

Uit de tabel lezen we ook af dat de gemiddelde betrokken oppervlakte bij het gekozen wegalternatief 'slechts' 1,9 ha.

Tabel 61: Gemiddelde oppervlakte volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Gemiddelde bedrijfsoppervlakte (ha) betrokken bij		
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg ²⁹
1	1,2		1,3
2	2,1	1,2	2,0
3	3,9	3,2	4,5
4	12,2	1,1	12,8
Totaal	3,4	1,9	3,4

Tabel 62: Gemiddelde % van bedrijfsomvang volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Gemiddelde % bedrijfsoppervlakte betrokken bij		
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
1	6 %		6 %
2	20 %	9 %	19 %
3	9 %	12 %	12 %
4	20 %	1%	20 %
Totaal	16 %	9 %	16 %

Tabel 62 staat dat gemiddeld 16 % van de bedrijfsoppervlakte ligt binnen de gekozen perimeter. Voor Natura 2000 is dit ook 16 %, voor het gekozen wegalternatief is gemiddeld 'slechts' 9 % betrokken. De bedrijven uit categorie 4 zijn met gemiddeld 20 % betrokken in het project Rond Ronse. Hoger is reeds vermeld dat dit een kritische drempel is. Uit de tabel lezen we ook af dat het % betrokken oppervlakte bij de categorie 4 gebruikers bij het gekozen wegalternatief 'slechts' 1 % is. Dit betekent dat de impact bij deze bedrijven vooral door andere projectonderdelen komt.

In categorie 3 is men gemiddeld met 12 % van de bedrijfsoppervlakte betrokken. In categorie 2 en 1 met respectievelijk 19 en 6 %. Het percentage bij categorie 2 ligt relatief gezien hoog maar deze categorie scoort op

andere parameters laag.

Tabel 63: Gemiddelde bedrijfsomvang op schaal van 1 tot 7 volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Gemiddelde bedrijfsomvang op schaal 1 tot 7 betrokken bij		
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
1	5,6		5,6
2	5,6	5,4	5,6
3	6,7	6,0	6,4
4	6,8	7,0	6,8
Totaal	5,9	5,8	5,8

In de tabel met de gemiddelde bedrijfsomvang³⁰ (Tabel 64) zijn de bedrijven gescoord op een schaal van 1 tot 7, waarbij 1 een zeer klein bedrijf is en 7 een zeer groot bedrijf is. Het verschil tussen de vermelde categoriën is vrij beperkt maar niet onbestaande. Categorie 1 en 2 zijn gemiddeld even grote bedrijven, de bedrijven in categorie 4 zijn gemiddeld iets groter dan de bedrijven uit categorie 3.

In de tabel Tabel 64 is het percentage hoofdberoepsbedrijven³¹ weergegeven voor de diverse categoriën en projectonderdelen. Circa 78 % van de gebruikers in het project zijn hoofdberoepsbedrijven. De bedrijven geklasseerd in categorie 3 en 4 zijn allen hoofdberoepslandbouwers. De gebruikers in categorie 1 betrokken bij Natura 2000 zijn slechts voor 28 % hoofdberoepslandbouwbedrijven. De gebruikers in categorie 2 betrokken bij Natura 2000 en het gekozen wegalternatief zijn respectievelijk voor 77 en 64 % hoofdberoepsbedrijven.

Tabel 64: Percentage hoofdberoepslandbouwers volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.

Categorie cumulatieve impact	Percentage hoofdberoepsbedrijven (ha) betrokken bij		
	Natura 2000	Gekozen wegalternatief	Cumulatief Natura 2000, gekozen wegalternatief en fietssnelweg
1	28%		28%
2	77%	64%	74%
3	100%	100%	100%
4	100%	100%	100%
Totaal	76%	89%	78%

³⁰ optelsom van dieren en teelten op het bedrijf op basis van financiële opbrengsten
³¹ gegevens uit enquête

8 FLANKEREND BELEID

Een flankerend beleid kan het verlies aan landbouwareaal op het niveau van de sector niet compenseren. De doelstelling van het flankerend beleid is echter om op niveau van de individuele bedrijven oplossingen aan te reiken.

Onderstaande paragrafen geven een overzicht van mogelijke maatregelen die ook in andere projecten werden toegepast en/of lopende maatregelen.

8.1 ALGEMENE MAATREGELEN

8.1.1 Snelle, eerlijke en duidelijke communicatie

Voor betrokken gebruikers is het belangrijk dat duidelijk is bij wie ze terecht kunnen voor informatie. De Werkvennootschap heeft een communicatiebureau aangesteld dat het project mee begeleidt. Er wordt duidelijke informatie over het project verspreid via diverse kanalen.

Via het LER werd iedere gebruiker persoonlijk bezocht en zijn gebruikspcelen ten opzichte van het project Rond Ronse onder de loep genomen. Bij deze gesprekken bleek dat de opgestarte communicatiekanalen nog niet alle belanghebbenden hadden bereikt. Hiervoor werden bijkomende acties opgestart.

In hoofdstuk 6.3 Juridisch- en beleidskader werd verwezen naar het stikstofakkoord. Het stikstofakkoord interfereert sterk met de natura 2000 doelen en is momenteel een struikelblok in de communicatie

8.1.2 Zuinig ruimtegebruik en rechtszekerheid

Algemeen wordt aanbevolen zo weinig mogelijk landbouwgrond in te nemen. Via de landbouwgevoeligheidsanalyses werd zowel de oppervlakte inname als de waardering van de landbouwgrond in de opmaak van plannen in rekening gebracht.

De aanduiding als Habitatrichtlijngebied was jarenlang een bron van voortschrijdende onzekerheid, zeker in het kader van de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS). Het stikstofakkoord zou 'nieuwe' voorwaarden opleggen op het (landbouw)gebruik binnen de afgebakende gebieden en sommige bedrijven verplichten te stoppen met het houden van dieren. De definitieve wetgeving die zal worden uitgewerkt in het kader van het stikstofakkoord moet hierin duidelijkheid brengen.

De opmaak van een GRUP waarin de gekozen perimeter wordt bestemd voor de voorziene doelen zorgt al voor rechtszekerheid. Positief voor het (landbouw)gebruik is dat enkele woonuitbreidingsgebieden worden omgezet naar agrarisch gebied.

8.1.3 Fasering

Om de impact van het project voor landbouw te beperken kan een spreiding in de tijd worden voorgesteld. In het bijzonder voor de realisatie voor de Natura 2000 doelen zou dit een goede milderende maatregel zijn.

Het krokusakkoord interfereert hier ook. Er is immers sprake van de stopzetting van versoepeling van het bemestingsverbod in de Natura 2000 gebieden. Zoals hoger gesteld is het moeilijk in te schatten wat dit concreet zal betekenen omdat de (eventuele) vergoedingen en modaliteiten van deze maatregel nog niet definitief gekend zijn.

8.1.4 Inrichting

Landinrichting kan een coördinerende rol spelen voor de verschillende inrichtingsvraagstukken die lopen in en rond het project Rond Ronse. De inzet van de instrumenten uit de instrumentenkoffer wordt onderzocht in het onderzoek naar de Opportuniteit en Haalbaarheid.

Bij de inrichting van de bospercelen dient rekening gehouden te worden met schaduweffecten. Als wordt aangeplant dient voldoende afstand te worden gehouden zodat geen schadelijke effecten optreden.

In het (detail)ontwerp van de weg kunnen eveneens maatregelen genomen worden die de hinder voor het (landbouw)gebruik tijdens en na de werken milderden. Hierover moet in gesprek gegaan worden met de huidige en aanpalende gebruikers.

8.2 MAATREGELEN OP BEDRIJFSNIVEAU

8.2.1 Aankoop in der minne

Een aantal gebruikers/eigenaars is wellicht minder geïnteresseerd om nog te investeren in landbouw. Deze gebruiker/eigenaars kunnen geïnteresseerd zijn om hun gebruik stop te zetten/hun gronden te verkopen.

In een aantal projecten met grote impact op landbouw (bijvoorbeeld het Sigmaplan) worden onder bepaalde voorwaarden extra vergoedingen en toeslagen uitbetaald om de verkoop en gebruiksstopzetting te stimuleren: gebruikers die hun gebruik vrijwillig stopzetten krijgen een wijkersstimulus of een toeslag voor het vrijwillig beëindigen van het landbouwgebruik, eigenaars kunnen een pachtaanvaardingsvergoeding krijgen of als ze verkopen, krijgen ze een eigenaarstoeslag.

8.2.2 Grondenruil als alternatief voor onteigening

Grond is de belangrijkste productiefactor voor landbouw. Voor veehouders is het van belang voor het produceren van ruwvoeder dat nodig is voor het voederen van de eigen veestapel (bijvoorbeeld gras en maïs). In bovenstaand hoofdstuk (5.5 Bedrijfstype van gebruiker) werd duidelijk dat de meerderheid gronden in het projectgebied door veeteeltbedrijven wordt gebruikt. Andere bedrijven realiseren directe verkoopbare

producten zoals graan of fruit. Grond is de laatste jaren ook belangrijker geworden voor de niet-grondgebonden bedrijven m.b.t. de ecologische afzet van mest. Landbouwgrond is daarenboven ook de basis voor het verkrijgen van de inkomenssteun en is nodig om de vergroeningspremie te realiseren in kader van gemeenschappelijk landbouwbeleid³².

Voor de gebruikers die niet wensen te minderen of te stoppen is het dus wenselijk een alternatief, t.t.z. ruilgrond aan te bieden. Hiervoor dient buiten de gekozen perimeter grond aangekocht te worden. Dit is een proces dat de nodig tijd vergt, zeker gezien de grote opgave in de regio.

VLM is actief in de regio met de grondenbank 'Bebossing', de grondenbank 'IHD-flankerend beleid' en de 'prégrondenbank N60 Ronse'. VLM kon al enkele aankopen in der minne doen. Deze gronden zullen rechtstreeks voor de projectdoelstelling worden ingezet of aangeboden worden als ruilgrond.

8.2.3 Onteigening

In aan aantal gevallen kan (of moet) wellicht enkel worden onteigend om tot een snelle en efficiënte uitvoering over te gaan.

Mogelijks kunnen/moeten bij onteigening meer percelen worden verworven dan gepland. Meegesleurde delen van percelen of ingesloten percelen zouden in de eerste plaats in aanmerking moeten komen voor compensaties en landschappelijke inpassing in plaats van nieuwe percelen aan te snijden.

Het moet ook mogelijk zijn dat gebruikers voor de volledige stopzetting van hun bedrijf worden vergoed. De onroerende goederen waarop het (landbouw)gebruik wordt stopgezet kunnen aangekocht worden voor realisatie van de projectdoelen (indien gelegen binnen de gekozen perimeter) of als alternatief voor andere gebruikers.

Voor andere gebruikers is onteigening een probleem. Met de ontvangen vergoeding lukt het vaak niet om op korte of middellange termijn om vervangende gronden te verwerven. Voor deze gebruikers, is er dus nood aan andere maatregelen. Op maat van het bedrijf moet creatief naar oplossingen worden gezocht. De bedrijfsfiches die onderdeel uitmaken van dit LER zijn een samenvatting van een gesprek met de betrokken gebruikers. Er werd besproken wat de (mogelijke) gevolgen en wensen zijn voor deze bedrijven als de gronden binnen de gekozen perimeter hun functie verliezen.

³² Zie <https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/perceelsgebonden/basisbetaling>

9 BEDRIJFSFICHES

In paragraaf '2.1 Toelichtingen en bevragingen' werd vermeld dat alle gebruikers betrokken bij het project Rond Ronse werden bevroegd. Een bevraging/enquête is een onderdeel van de opmaak van het LER. Met een enquête wordt een correcter beeld verkregen van de effecten op het landbouwbedrijf en van de wensen van de landbouwers ten aanzien van de gewenste beheer-, inrichtings- of flankerende maatregelen.

Per landbouwbedrijf werd een individuele fiche opgemaakt waarin de kenmerken van het landbouwbedrijf worden samengevat en waarin de impact wordt beschreven met inbegrip van de mogelijke remediërende maatregelen. De bedrijfsfiche bevat ook een kaart waarop de ligging van de bedrijfszetel en de percelen ten opzichte van de verschillende ingrepen (bos, fietssnelweg, weg en compensatiegebieden). De ingevulde bedrijfsfiche werd teruggekoppeld met de landbouwer waarbij de landbouwer nog opmerkingen of aanvullingen kan doorgeven.

VLM heeft bijvoorbeeld geen gegevens over perceel gegevens en diergegevens van gebruikers buiten Vlaanderen. In deze 'grensstreek' met een aantal Waalse gebruikers is de bedrijfssituatie daarom wellicht niet goed in beeld gebracht. VLM heeft ook geen gegevens van reeds aangekochte percelen door het Vlaamse Gewest in het kader van IHD of de plannen m.b.t. de N60 in het verleden³³. Ook bedrijfsgegevens over korte keten verkoop en verbrede landbouw en dergelijke meer ontbreken. Deze gegevens zijn wel opgenomen in de bedrijfsfiches. VLM vertrekt voor de analyse ook van de gebruikers op 31 mei. Daar kan ook enige ruis op zitten die door de bevraging ook zoveel mogelijk werd bijgestuurd.

Bij de bespreking bij de gebruikers werden alle scenario's weg, bos, compensatiegebieden en fietssnelweg voorgelegd. De enquête ging uit van een inname van 200 m voor de weg maar de effectieve realisatie van de weg is nog niet gepland. De uiteindelijke (bedrijfsspecifieke) effecten en mogelijke oplossingen zullen dus (beperkt) afwijken van deze die in dit rapport of in de bedrijfsfiches worden vermeld.

De bevraging liep tot half oktober 2021. Bij de gesprekken is gebruik gemaakt van een uitgebreide vragenlijst (zie bijlage).

Met de informatie uit de enquête wordt getracht een nog nauwkeurig beeld te bekomen van de landbouw in het gebied, van de landbouwers die er werken, van de effecten die het project op hun landbouwbedrijf kan teweegbrengen en van de mogelijke remediërende maatregelen. Deze gegevens werden en zullen verder bij de uitwerking van het project worden meegenomen. Gezien de uitbating van landbouwbedrijven en landbouwpercelen elk jaar kan wijzigen zullen de bedrijfsspecifieke effecten en oplossingen ook (beperkt) wijzigen in de tijd.

³³ Ook de percelen aangekocht door VLM werden niet uitgesloten, de LGA is gebaseerd op gebruiksgegevens bekend bij de VLM in het kader van het meststoffendecreet (perceel gegevens uit de registratie van het teeltjaar 2020 en diergegevens uit aangifte van het productiejaar 2018.)

Van de 99 gebruikers bij de gekozen perimeter namen 93 gebruikers deel aan de bevraging.

Ruim 77 % van de geënquêteerden gingen ermee akkoord dat hun gegevens overmaakt worden aan het planteam Rond Ronse. Dit vertrouwelijk rapport is enkel beschikbaar is voor het planteam Rond Ronse. De gegevens werden ook gebruikt om de impact en de betrokkenheid bij het project Rond Ronse te finetunen (zie bijvoorbeeld Tabel 64: Percentage hoofdberoepslandbouwers volgens categorie van cumulatieve impact voor het project Rond Ronse en betrokkenheid bij de verschillende projectonderdelen.)

Ook de mogelijke remediërende suggesties werden bevraged. Slechts 5 gebruikers antwoorden dat men overweegt om het gebruik stop te zetten of grond te verkopen binnen het projectgebied (ongeveer 33 ha). Drie gebruikers zouden dit ook overwegen voor gronden buiten het projectgebied. Eén bedrijfsleider overweegt zijn hoeve, incl. gebouwen te verkopen. Iets meer dan de helft van de gebruikers (56 %) verkiest ruilgrond als men de grond binnen het projectgebied moet verlaten. De totale gevraagde oppervlakte ruilgrond is 212 ha. De afstand tot de bedrijfszetel, de geschiktheid voor dezelfde teelt, en in mindere mate de oppervlakte van het perceel en de bereikbaarheid zijn de criteria die meest worden gehanteerd voor het al dan niet ingaan op een aanbod tot ruil.

ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Rond Ronse

in de gemeenten Ronse,
Maarkedal, Kluisbergen en Oudenaarde

Aanvulling LER n.a.v. opmaak ontwerp

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

DE WERKVENNOOTSCHAP

Conclusies landbouweffectenonderzoek op het niveau van het ontwerp GRUP

Naar aanleiding van de opmerkingen over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan zijn bij de opmaak van het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan een beperkt aantal bijsturingen en optimalisaties aan het voorstel voor bosuitbreiding doorgevoerd, o.a. voor een aantal bosverbindingen. De beschreven impact op landbouw wijzigt daardoor globaal gezien niet of niet betekenisvol gezien het gaat om kleine verschuivingen op perceelsniveau waarbij de totale oppervlakte agrarisch gebied die herbestemd wordt nagenoeg gelijk blijft.

De wijzigingen hebben betrekking op een beperkt aantal landbouwgebruikspercelen. In totaal is er in het ontwerp GRUP enerzijds ca. 5,2 ha geregistreerd landbouwgebruik 'geschrapt' uit bosuitbreidingsvoorstel en anderzijds zijn er ca. 10,8 ha landbouwgebruikspercelen 'toegevoegd' aan het voorstel, zodat er netto een kleine toename is ca. 5,6 ha landbouwgebruikspercelen die betrokken zijn in het bosuitbreidingsvoorstel. In het LER bij het voorontwerp GRUP is sprake van ca. 326 ha landbouwgebruikspercelen die gevat zijn door het bosuitbreidingsvoorstel. Het bosuitbreidingsvoorstel in het ontwerp GRUP bevat ca. 332 ha landbouwgebruikspercelen, wat de conclusies over de totale landbouwimpact niet wijzigt.

Op individueel bedrijfsniveau bekeken zijn er 11 verschillende landbouwbedrijven betrokken bij deze 5,6 ha netto toename waarbij de impact toeneemt met +0,2 ha tot max. +1 ha/bedrijf (gemiddeld ca. +0,5 ha/bedrijf). Door de voorgestelde schrappingen zijn er ook 5 bedrijven waarvoor de netto-impact afneemt met -0,1 ha tot -1 ha/bedrijf (gemiddeld ca. 0,45 ha/bedrijf). Om die reden kan geconcludeerd worden dat de aanpassingen van het bosuitbreidingsvoorstel ook de beschreven impact op individueel bedrijfsniveau zeer beperkt en niet wezenlijk doet wijzigen.

De bijsturingen en optimalisaties hebben betrekking op:

- een aantal percelen ter hoogte van Cabernhol, waarbij de begrenzing van het bosuitbreidingsvoorstel beter afgestemd wordt op de perceelsgrenzen en een aantal sterk hellende percelen in hun geheel opgenomen worden
- een andere oplossing voor de bosverbinding over de Zeelstraat;
- een andere oplossing voor de bosverbinding over de Dorenstraat;
- een herschikking van de bosuitbreiding ter hoogte van de Lamontstraat i.f.v. het behoud van de aanwezige vergezichten;
- een bijsturing van de bosverbinding over de Ronde van Vlaanderenstraat en de Knokstraat;
- het bijkomend opnemen van een aantal percelen aan de oostrand van het Heysndaelebos i.f.v. een betere bescherming en buffering van een brongebied en beekvallei;
- het niet meerekenen van de bestaande zonevreemde bebouwing t.h.v. Vierschaar als potentieel boshabitat.

Figuur . Bijsturingen bosuitbreidingsvoorstel bij opmaak ontwerpplan

